

โครงการวิจัยและพัฒนาเพื่อปฏิรูปการเรียนรู้ทั้งโรงเรียน (วพร.)
ระดับโครงการวิจัยย่อย (รหัส RDL 15/NE)

สรุปรายงานการวิจัย

เรื่อง

เรื่อง การจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการที่เน้นโครงการพระราชดำริฯ
เพื่อพัฒนาทักษะภาษาไทย ทักษะคณิตศาสตร์ และทักษะการทำงาน

โรงเรียนที่ดำเนินงานในโครงการ

1. โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนบ้านป่าก่อ (รหัส 091)
2. โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนบ้านห้วยฆ้อง (รหัส 092)

เอกสารชุดโครงการ วพร. ลำดับที่ 38
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

คำนำ

สำนักงานโครงการวิจัยและพัฒนาเพื่อปฏิรูปการเรียนรู้ทั้งโรงเรียน คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้ดำเนินงานชุดโครงการวิจัยและพัฒนาเพื่อปฏิรูปการเรียนรู้ทั้งโรงเรียน (ชุดโครงการ วพร.) ซึ่งประกอบด้วยโครงการวิจัยแม่บท และโครงการวิจัยย่อยจำนวน 49 โครงการ มีโรงเรียน/สถานศึกษาใน 34 จังหวัด จำนวน 135 แห่ง เข้าร่วมการวิจัยเพื่อปฏิรูปการเรียนรู้ โดยเน้นการจัดการเรียนการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ และการทำวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน เพื่อพัฒนาการเรียนรู้และแก้ปัญหานักเรียน รวมทั้งการบริหารจัดการเพื่อสนับสนุนส่งเสริมการปฏิรูปทั้งโรงเรียน

ผู้บริหารและคณะครูของแต่ละโรงเรียน/สถานศึกษา ได้ใช้ความรู้ความสามารถในการบริหารและการดำเนินงานการวิจัยและพัฒนาเพื่อปฏิรูปโรงเรียนและห้องเรียน ภายใต้บริบทหรือสภาพแวดล้อมที่เป็นจริง ผลการดำเนินงานตามประสบการณ์การเรียนรู้ ของโรงเรียน/สถานศึกษา 135 แห่ง จึงมีความหลากหลายแตกต่างกันไป ตามจุดเน้นเฉพาะของโรงเรียน/สถานศึกษา แต่การดำเนินงานของโรงเรียน/สถานศึกษาทุกแห่ง เหมือนกันตรงการใช้โรงเรียน/สถานศึกษาเป็นฐาน ในการส่งเสริมศักยภาพและพัฒนาการรอบด้านของนักเรียน ให้เป็นไปอย่างสมดุลและเต็มความสามารถทั้งสิ้น

ในการดำเนินงานโครงการวิจัยย่อย โรงเรียนได้รับความร่วมมือจากนักวิชาการภายนอกโรงเรียน/สถานศึกษา ซึ่งเป็นคณาจารย์จากสถาบันครุศึกษาและศึกษานิเทศก์ รวม 66 คณะ จำนวน 133 คน เข้ามาทำหน้าที่เป็นนักวิจัยจากภายนอก ให้คำปรึกษา ช่วยเหลือสนับสนุนด้านวิชาการ และร่วมเรียนรู้กับครู และผู้บริหารในโรงเรียน/สถานศึกษา โดยมีการปฏิบัติการวิจัยและพัฒนาในหน้าที่ของตนควบคู่ไปด้วย

รายงานการวิจัยของชุดโครงการ วพร. ประกอบด้วย รายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์ของโครงการแม่บท 1 ฉบับ และรายงานสรุปของโครงการวิจัยย่อย 49 โครงการอีก 49 ฉบับ รายงานฉบับนี้เป็นรายงานฉบับหนึ่งใน 49 ฉบับ ประกอบด้วย รายงานสรุปผลการวิจัยและพัฒนาของระดับโครงการ และของระดับโรงเรียน ซึ่งหัวหน้าโครงการวิจัยย่อย หัวหน้าโครงการวิจัยระดับโรงเรียน คณะครูและคณะนักวิจัยภายนอกได้ร่วมกันจัดทำขึ้น โดยมีนักวิจัยร่วม ซึ่งเป็นผู้ประสานงานระดับท้องถิ่น ที่ทำหน้าที่ดูแลโครงการวิจัยย่อยในแต่ละภาค เป็นบรรณาธิการ และผู้สรุปสาระสำคัญนำเสนอในรายงานฉบับนี้

สำนักงานโครงการ วพร. ขอขอบคุณฝ่ายชุมชน สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) ที่ได้สนับสนุนทุนวิจัยในการดำเนินงานชุดโครงการ วพร. ทั้งโครงการแม่บท และโครงการวิจัยย่อย ตลอดจนการจัดพิมพ์รายงานฉบับนี้ และหวังว่ารายงานนี้จะเป็นประโยชน์ต่อผู้ที่สนใจการปฏิรูปการเรียนรู้ทั้งโรงเรียน ด้วยกระบวนการวิจัยและพัฒนา และการวิจัยปฏิบัติการ

สำนักงานชุดโครงการวิจัยและพัฒนาเพื่อปฏิรูปการเรียนรู้ทั้งโรงเรียน (วพร.)

พฤศจิกายน 2547

คำชี้แจง

รายงานฉบับนี้เป็นรายงานฉบับหนึ่งในสี่สิบเก้าฉบับ ของรายงานผลการดำเนินงานโครงการวิจัยย่อย วพร. ในรายงานแต่ละฉบับ จะเริ่มต้นด้วยบทสรุปการวิจัยและพัฒนาเพื่อปฏิบัติการเรียนรู้ทั้งโรงเรียน ระดับโครงการวิจัยย่อย ตามด้วยรายงานระดับโรงเรียน ซึ่งนำเสนอผลที่เป็นนวัตกรรมการปฏิบัติการเรียนรู้ทั้งโรงเรียน จำนวนนวัตกรรมของโรงเรียน/สถานศึกษา จะมีเท่ากับจำนวนโรงเรียน/สถานศึกษาในโครงการวิจัยย่อย วพร. แต่ละโครงการ

บทสรุปของผลการดำเนินการระดับโครงการวิจัยย่อย นอกจากจะช่วยฉายภาพรวมของกระบวนการทำงานของโครงการ โดยเน้นการเชื่อมโยงประสานการทำงานของหัวหน้าโครงการและนักวิจัยภายนอก กับผู้บริหารและครู/นักวิจัยภายในโรงเรียนแล้ว ยังได้ตอบคำถามการวิจัยระดับโครงการ เพื่อเป็นการประเมินว่าการดำเนินงานโครงการ บรรลุวัตถุประสงค์ของการวิจัยและพัฒนาหรือไม่ อย่างไร

นวัตกรรมการจัดการเรียนรู้ที่ปรากฏในรายงานนี้ เกิดขึ้นได้จากการรวมพลังของครูจำนวนมาก ครูทั้งโรงเรียนได้ร่วมกันคิดร่วมกันทำ มีการคิดหาวิธีการจัดการเรียนการสอนอย่างเป็นระบบ มีการนำผลการประเมินนักเรียนไปวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน เพื่อพัฒนาการเรียนรู้และ/หรือแก้ปัญหานักเรียนอย่างรอบด้าน กระบวนการดำเนินงานนี้สะท้อนถึงความตั้งใจของครู ผู้บริหาร และผู้มีส่วนร่วมจากภายนอกในการพัฒนาตนเองและพัฒนาโรงเรียน เพื่อคุณภาพของนักเรียน

อย่างไรก็ตาม นวัตกรรมหรือผลที่นำเสนอในรายงานนี้ เป็นผลที่ได้จากการดำเนินงานในช่วงเวลาเพียง 2 ปี และการดำเนินงานมิได้เป็นไปอย่างราบรื่นโดยตลอด ทุกโรงเรียน/สถานศึกษาต้องฟันฝ่าอุปสรรค ปัญหาต่างๆ ชนิด ซึ่งส่งผลกระทบต่อพัฒนาอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ผลที่แต่ละโรงเรียน/สถานศึกษาได้รับจึงอาจจะยังไม่สมบูรณ์ กระบวนการวิจัยและกระบวนการพัฒนายังจะต้องดำเนินต่อไป จนกว่าผลที่ได้จะเป็นที่พอใจของทุกฝ่าย

ผู้บริหารการศึกษา ผู้บริหารโรงเรียน/สถานศึกษา และนักวิชาการสามารถใช้ผลการวิจัยและพัฒนาที่นำเสนอในรายงานนี้ เพื่อปลูกกระแสการปฏิบัติการเรียนรู้ของบุคลากรและนักเรียน ให้เข้มข้นและยั่งยืนตลอดไป ขณะเดียวกันก็สามารถร่วมกับครูและทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ใช้ข้อความรู้จากประสบการณ์ของโรงเรียน/สถานศึกษาในรายงานนี้ เป็นฐานในการนำไปปฏิบัติจริง

การรายงานดังกล่าวข้างต้น เป็นเพียงการสรุปสาระสำคัญจากรายงานฉบับสมบูรณ์ของโครงการ/โรงเรียน ผู้สนใจรายละเอียดเพิ่มเติม สามารถติดต่อกับผู้จัดทำรายงานและคณะนักวิจัยของโครงการวิจัยย่อยได้ตามข้อมูลที่ปรากฏในหน้าสุดท้ายของเอกสารฉบับนี้

สำนักงานชุดโครงการวิจัยและพัฒนาเพื่อปฏิบัติการเรียนรู้ทั้งโรงเรียน (วพร.)

พฤศจิกายน 2547

บทสรุป (Summary)
การวิจัยและพัฒนาเพื่อปฏิรูปการเรียนรู้ทั้งโรงเรียน
ระดับโครงการวิจัยย่อย
ของโครงการ วพร. รหัส 15 / NE
เรื่อง การจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการที่เน้นโครงการพระราชดำริฯ
เพื่อพัฒนาทักษะภาษาไทย ทักษะคณิตศาสตร์ และทักษะการทำงาน

.....

1. ผู้รับผิดชอบโครงการ

- 1.1 หัวหน้าโครงการ ดร.เสนอ ภิรมจิตรพ่อง
- 1.2 โรงเรียนในโครงการ
 - 1) โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนบ้านห้วยฆ้อง
 - 2) โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนบ้านปาก่อ

2. ความเป็นมาของโครงการ

โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนบ้านห้วยฆ้อง และบ้านปาก่อ เป็นโรงเรียนที่จัดตั้งและดำเนินการโดยกองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน เพื่อพัฒนาเยาวชนและชุมชนในถิ่นทุรกันดาร ห่างไกลคมนาคม ให้มีคุณภาพชีวิตและความมั่นคงควบคู่กันไป ในการพัฒนาและส่งเสริมคุณภาพชีวิต โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน ได้ดำเนินงานโครงการตามพระราชดำริของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตเด็กและเยาวชนในท้องถิ่นทุรกันดารให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น โดยทรงเลือกโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนเป็นโรงเรียนทดลองโครงการอย่างต่อเนื่อง นับตั้งแต่ปี พ.ศ. 2523 เป็นต้นมา พระราชดำริทั้ง 8 โครงการ ได้แก่ 1) โครงการเกษตรเพื่ออาหารกลางวัน 2) โครงการส่งเสริมคุณภาพการศึกษา 3) โครงการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม 4) โครงการนักเรียนในพระราชานุเคราะห์สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี 5) โครงการฝึกอาชีพ 6) โครงการควบคุมโรคขาดสารไอโอดีน 7) โครงการส่งเสริมสหกรณ์ และ 8) โครงการส่งเสริมโภชนาการและสุขภาพอนามัยแม่และเด็กในถิ่นทุรกันดาร

ส่วนภารกิจด้านการศึกษา ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนมีสถานภาพเป็นสถานศึกษา “โรงเรียน” ตามมาตรา 18 (2) จึงต้องดำเนินการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานตามแนวการจัดการศึกษาในหมวด 4 เพื่อให้เกิดคุณภาพตามมาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษาตามหมวด 6 ปัญหาและความต้องการของโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนทั้ง 2 โรง ที่คล้ายคลึงกัน คือ ทั้ง 2 โรง ระบุว่านักเรียนของโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนยังมีปัญหาด้านการเรียนรู้ในการพัฒนา

คุณภาพชีวิต เพื่อให้เป็นไปตามปรัชญาของโรงเรียน คือ “สร้างภูมิปัญญา” พัฒนาคุณภาพชีวิต สัมฤทธิ์ผล ความมั่นคง ดังนั้นในปีการศึกษา 2545 โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนบ้านห้วยฆ้อง และบ้านป่าก่อ จังหวัดอำนาจเจริญ จึงได้จัดทำโครงการวิจัยและพัฒนาเพื่อปฏิรูปการเรียนรู้ทั้งโรงเรียน : การจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการที่เน้น โครงการพระราชดำริเพื่อพัฒนาทักษะภาษาไทย ทักษะคณิตศาสตร์ และทักษะการทำงาน ของนักเรียนใน โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนขึ้น และได้รับการสนับสนุนทุนวิจัยจากสำนักงาน กองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) โดยเป็นโครงการวิจัยย่อยการวิจัยและพัฒนาเพื่อปฏิรูปการเรียนรู้ทั้ง โรงเรียน (วพร.)

3. ประเด็นปัญหาการวิจัย

3.1 ประเด็นปัญหาวิจัยของโรงเรียนแต่ละโรงเรียนในโครงการ

3.1.1 ครูจะพัฒนาความสามารถในการจัดการเรียนการสอนโดยการบูรณาการการเรียนการสอนกับ โครงการตามพระราชดำริฯ เพื่อพัฒนาทักษะภาษาไทย ทักษะคณิตศาสตร์ และทักษะการทำงาน ของนักเรียนอย่างไร

3.1.2 ครูจะจัดกิจกรรมการเรียนการสอนกับ โครงการตามพระราชดำริฯ เพื่อพัฒนาทักษะ ภาษาไทย ทักษะคณิตศาสตร์ และทักษะการทำงาน ของนักเรียนด้วยวิธีใด และอย่างไร

3.1.3 ผลการบูรณาการการเรียนการสอนกับ โครงการตามพระราชดำริฯ เพื่อพัฒนาทักษะ ภาษาไทย ทักษะคณิตศาสตร์ และทักษะการทำงาน ของนักเรียนได้อย่างไร

3.1.4 ผู้บริหารจะพัฒนาศักยภาพและความรู้ ความเข้าใจของครูในการบูรณาการการเรียน การสอนกับ โครงการตามพระราชดำริฯ เพื่อพัฒนาทักษะภาษาไทย ทักษะคณิตศาสตร์ และทักษะการ ทำงานของนักเรียนได้อย่างไร

3.2 ประเด็นปัญหาวิจัยของโครงการ

ผลของการบูรณาการการเรียนการสอนกับ โครงการพระราชดำริ เพื่อพัฒนาทักษะภาษาไทย ทักษะคณิตศาสตร์ และทักษะการทำงาน ของนักเรียนใน โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนเป็นอย่างไร

4. วัตถุประสงค์ของโครงการ

4.1 เพื่อศึกษาปัจจัยและเงื่อนไขการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการที่เน้น โครงการพระราชดำริเพื่อ พัฒนาทักษะภาษาไทย ทักษะคณิตศาสตร์และทักษะการทำงาน ของนักเรียน โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน จังหวัดอำนาจเจริญ

4.2 เพื่อศึกษาแนวทางการส่งเสริมความร่วมมือระหว่างครูตำรวจตระเวนชายแดนใน โรงเรียนและ ระหว่างโรงเรียน ในการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการที่เน้นโครงการพระราชดำริ เพื่อพัฒนาทักษะภาษาไทย ทักษะคณิตศาสตร์ และทักษะการทำงาน ของนักเรียน

5. คำถามวิจัยระดับโครงการ

5.1 ปัจจัย และเงื่อนไขในการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการที่เน้นโครงการพระราชดำริ เพื่อพัฒนาทักษะภาษาไทย ทักษะคณิตศาสตร์ และทักษะการทำงานของนักเรียนในโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนให้สำเร็จมีอะไรบ้าง

5.2 แนวทางในการส่งเสริมความร่วมมือระหว่างครูตำรวจตระเวนชายแดนให้สามารถจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการที่เน้นโครงการพระราชดำริ เพื่อพัฒนาทักษะภาษาไทย ทักษะคณิตศาสตร์ และทักษะการทำงานของนักเรียนควรเป็นอย่างไร

6. กระบวนการดำเนินงาน

กระบวนการดำเนินงานวิจัยและพัฒนา มี 8 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 ขั้นการริเริ่มและการเตรียมการดำเนินงานวิจัย และพัฒนาเพื่อปฏิรูปการเรียนรู้ทั้งโรงเรียน

ในขั้นริเริ่มและเตรียมการเข้าร่วมโครงการการสร้างความรู้ความตระหนักการกำหนดประเด็นปัญหาการวิจัยของโรงเรียน และการกำหนดยุทธศาสตร์หลักนั้น โรงเรียนดำเนินการดังนี้

- 1) การประชุมจัดทำข้อเสนอโครงการย่อย จัดทำโครงการ โดยศึกษาสภาพปัญหาความต้องการ และความคาดหวังของโรงเรียน
- 2) การประชุมครูเพื่อศึกษาข้อมูล และสภาพปัญหาของผู้เรียน โดยเน้น โครงการพระราชดำริ เพื่อพัฒนาทักษะภาษาไทย ทักษะคณิตศาสตร์ และทักษะการทำงานของนักเรียน
- 3) การประชุมเพื่อจัดทำแผนโครงการพัฒนาการเรียนรู้แบบบูรณาการที่เน้นโครงการพระราชดำริ เพื่อพัฒนาทักษะภาษาไทย ทักษะคณิตศาสตร์ และทักษะการทำงานของนักเรียน

ขั้นที่ 2 ขั้นพัฒนาบุคลากร

ในขั้นตอนนี้เป็นการพัฒนาครูและผู้บริหารในด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกระบวนการเรียนรู้การจัดการเรียนรู้และการวิจัย รวมทั้งด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการบริหารจัดการด้านวิชาการ โดยมีกิจกรรมที่สำคัญ ดังนี้

- 1) สร้างความเข้าใจเกี่ยวกับประเด็นการเรียนรู้ที่โรงเรียนกำหนดให้เป็นเป้าหมายของการปฏิรูปการเรียนรู้ รวมทั้งวิธีการ/แนวทาง นวัตกรรมที่นำมาใช้ในการปฏิรูปการเรียนรู้ที่โรงเรียนกำหนด
- 2) สร้างความเข้าใจเกี่ยวกับการวิจัยต่าง ๆ ได้แก่ การวิจัยเชิงวิชาการ (academic research) การวิจัยและพัฒนา (research and development) การวิจัยปฏิบัติการ (action research) การวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน (classroom action research) และการวิจัยปฏิบัติการในโรงเรียน (school action research)
- 3) สร้างความเข้าใจเกี่ยวกับการบริหารงานแบบมีส่วนร่วม การจัดปัจจัยเกื้อหนุนในการปฏิรูปการเรียนรู้ทั้งโรงเรียน การจัดระบบนิเทศภายใน ความเข้าใจเกี่ยวกับชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม และการสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับการประกันคุณภาพและการประเมิน

ขั้นที่ 3 ขั้นการวางยุทธศาสตร์ในการดำเนินงาน การจัดทำแผนการปฏิบัติการวิจัยและพัฒนาบุคลากรทุกฝ่าย

ในการจัดทำแผนงานปฏิบัติการวิจัยและพัฒนาบุคลากร ยึดการมีส่วนร่วมใช้โรงเรียนเป็นฐาน และมีการปรับปรุงเป็นระยะ ตามความเหมาะสมร่วมกันทุก ๆ ฝ่าย โดยมีกิจกรรมสำคัญดังนี้

3.1 แผนการปฏิบัติการวิจัย และพัฒนาครูผู้สอน

- 1) จัดประชุมครูเพื่อนำเสนอโครงการและอาสาสมัครอาจารย์ที่สนใจเข้าร่วมโครงการ
- 2) จัดประชุมครูเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในงานวิจัยที่ตนสนใจ และเชิญวิทยากรมาให้ความรู้แก่ครูในด้านการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการที่เน้นโครงการพระราชดำริฯ เพื่อพัฒนาทักษะภาษาไทย ทักษะคณิตศาสตร์ และทักษะการทำงาน

- 3) จัดทำแผนการเรียนรู้แบบบูรณาการที่เน้นโครงการพระราชดำริฯ เพื่อพัฒนาทักษะภาษาไทย ทักษะคณิตศาสตร์ และทักษะการทำงาน

- 4) ดำเนินการตามแผน โดยปรับเปลี่ยนให้เหมาะสมและแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นเป็นระยะ ๆ
- 5) ตรวจสอบประเมินผลการทำงานตามแผน และสรุปผลรายงานการทำงาน

3.2 แผนการปฏิบัติการวิจัย และพัฒนาของผู้บริหาร

- 1) พัฒนาครูโดยวางเป้าหมายและการเสริมความรู้ที่ต้องการ
- 2) จัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้
- 3) การวิจัยเชิงปฏิบัติในโรงเรียนและสรุปองค์ความรู้
- 4) การนิเทศภายใน
- 5) การประเมินโครงการสรุปผลการดำเนินการและวางแผนการทำงานในภาคเรียนต่อไป

ต่อไป

3.3 แผนการปฏิบัติการวิจัย และพัฒนาของนักวิจัยภายนอก

- 1) เก็บข้อมูลระดับประสบการณ์ ในการวิจัยของครูผู้สอนและประมวลข้อมูลปัญหาที่เกิดขึ้น วิธีการแก้ปัญหาและผลการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น
- 2) ร่วมกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับครูผู้สอน และนิเทศต่อยอดประสบการณ์ให้ครูและผู้บริหารตามข้อมูลระดับประสบการณ์และทัศนคติ
- 3) พิจารณาเอกสาร สื่อ ที่ครูต้องการใช้ในการเรียนรู้และจัดหาเอกสารสื่อการเรียนรู้เสริมความรู้แก่ครูผู้สนใจ

ขั้นที่ 4 ขั้นการพัฒนาตัวบ่งชี้ วิธีการจัดการเรียนรู้ และผลการเรียนรู้ที่เป็นจุดเน้นที่โรงเรียน เลือกตัวแปรต้นและตัวแปรตามของการวิจัย และตัวบ่งชี้ความสำเร็จของโครงการวิจัย

ในการพัฒนาตัวบ่งชี้ วิธีการจัดการเรียนรู้ และผลของการเรียนรู้ที่เป็นจุดเน้นที่โรงเรียนเลือกตัวแปรต้น และตัวแปรตามของการวิจัย และตัวบ่งชี้ความสำเร็จของโครงการวิจัยเพื่อใช้เป็นกรอบในการ

ดำเนินการวิจัย และปฏิบัติงานทั้งตัวบ่งชี้การจัดการเรียนรู้ตามตัวแปรต้น เพื่อส่งผลต่อตัวแปรตามตัวบ่งชี้ การส่งเสริมสนับสนุนของผู้บริหาร เพื่อให้ครูจัดการเรียนรู้ได้อย่างเกิดผล ตัวบ่งชี้การนิเทศ แบบต่อยอด ประสพการณ์ของนักวิจัยภายนอกเพื่อพัฒนาสมรรถภาพของครู และผู้บริหาร สำหรับกระบวนการและ แนวทางในการพัฒนาตัวบ่งชี้ตัวแปรต้น ตัวบ่งชี้ตัวแปรตาม รวมทั้งตัวบ่งชี้ความสำเร็จของโครงการวิจัย มี กิจกรรมต่อไปนี้

- 1) ประมวลข้อมูลตัวแปรต้นและตัวแปรตามของครูและจัดกลุ่มตัวแปร พบว่าตัวแปร ต้นคือ การจัดการเรียนการสอนโดยการบูรณาการ โครงการพระราชดำริฯ กับการเรียนการสอน ส่วนตัวแปร ตามมี 3 กลุ่ม คือ ทักษะภาษาไทย ทักษะคณิตศาสตร์ และทักษะการทำงานของนักเรียน
- 2) นำนโยบายความหมายของตัวแปรต้นและตัวแปรตาม ให้ครูพิจารณาและกำหนด พฤติกรรมของนักเรียนที่จะเกิดขึ้น
- 3) นำพฤติกรรมที่กำหนดไปทดลองใช้ และสังเกตพฤติกรรมและเก็บข้อมูลผลการ เรียนรู้ตามตัวบ่งชี้
- 4) พิจารณารอบแนวคิดของโครงการวิจัยและพัฒนาเพื่อปฏิรูปการเรียนรู้ทั้ง โรงเรียน จุดประสงค์คำถามการวิจัย จุดเน้นของโรงเรียน และพิจารณากำหนดตัวบ่งชี้ความสำเร็จของโครงการ

ขั้นที่ 5 ขั้นจัดทำเครื่องมือวิจัย

5.1 การจัดทำเครื่องมือในการวิจัยของครู มีกิจกรรมดังนี้

- 1) การทำความเข้าใจเกี่ยวกับ
แนวทางการจัดทำหน่วยการเรียนรู้/ กิจกรรมการเรียนรู้ ทั้งองค์ประกอบของหน่วย การเรียนรู้และแผนความสอดคล้องของเนื้อหาสาระของแผน โดยเน้นการทำแผนการเรียนรู้แบบบูรณาการ หลายหลากรูปแบบ และลักษณะการนำเสนอหน่วยการเรียนรู้หลาย ๆ ลักษณะมาให้พิจารณาเลือกใช้ให้ เหมาะสมกับภารกิจ โดยในการจัดกิจกรรมนั้นได้จัดให้มีการวิเคราะห์จุดดีจุดเด่นและข้อบกพร่องของ แผนการเรียนรู้แต่ละลักษณะ
- 2) การจัดทำแผนการเรียนรู้
ให้ครูออกแบบหน่วยการเรียนรู้ส่งให้ฝ่ายบริหารตรวจสอบและปรับปรุงแก้ไข การ จัดการเรียนรู้โดยให้หน่วยการเรียนรู้เป็นการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการร่วมกับสื่อ เทคนิคกิจกรรมการ เรียนรู้ที่จะช่วยพัฒนาความสามารถที่เป็นตัวแปรตาม และเก็บข้อมูลด้วยความเหมาะสมของหน่วยการเรียนรู้ แผนการเรียนรู้ และกิจกรรมการเรียนรู้ที่จัด และการนำผลมาใช้ในการปรับปรุงแผน
- 3) ประชุมคณะครูเพื่อพิจารณาลักษณะหน่วยการเรียนรู้ แผนการเรียนรู้ทั้ง องค์ประกอบและความสอดคล้องของรายละเอียดในแผนการเรียนรู้ โดยนำผลการจัดการเรียนรู้ที่ได้จากการ นำแผนการเรียนรู้ไปใช้และการวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียนมาใช้ในการปรับปรุงแผนการเรียนรู้
- 4) จัดทำเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย

5.2 การพัฒนาเครื่องมือของผู้บริหาร

- 1) วิเคราะห์ภารกิจที่จะช่วยสนับสนุน ส่งเสริมครูให้ทำวิจัยและยุทธศาสตร์ที่ใช้ตลอดจนตัวบ่งชี้ความสำเร็จของโครงการ
- 2) กำหนดเครื่องมือที่จะใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลการทำงานตามโครงการและกำหนดผู้รับผิดชอบในการเสาะหาเครื่องมือในการวิจัยจากวิทยานิพนธ์/ งานวิจัย หรือจัดทำเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
- 3) ประชุมพิจารณาความเหมาะสมของเครื่องมือและปรับเปลี่ยนให้เหมาะสม
- 4) วิเคราะห์ความเหมาะสม ปรับปรุงเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล โดยคณะครูผู้วิจัย

5.3 การพัฒนาเครื่องมือวิจัยของนักวิจัยภายนอก

- 1) พิจารณากิจกรรมวิจัยและยุทธศาสตร์มีหลักในการดำเนินการตามโครงการและจัดทำเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล
- 2) นำเครื่องมือไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ขั้นที่ 6 ขั้นการปฏิบัติการวิจัยและพัฒนาและวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน

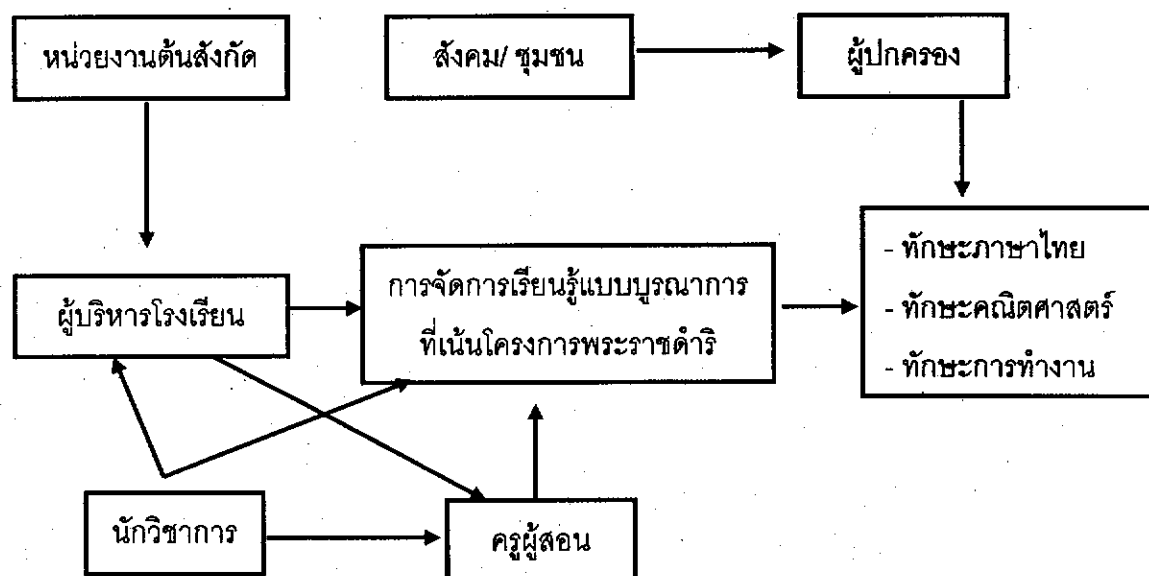
โรงเรียนได้ดำเนินการวิจัยและพัฒนาและวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียนเพื่อนำผลการวิจัยมาใช้ในการปรับเปลี่ยนกระบวนการและแนวทางในการจัดการเรียนรู้เป็นเวลา 2 ปีการศึกษา

การดำเนินการพัฒนานวัตกรรมวิธีการสอนของครู โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน เน้นการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการที่มีเนื้อหาสาระเชื่อมโยงสัมพันธ์กัน มีการสอดแทรก ผนวกเทคนิคการสอน วิธีการสอน สื่อการสอน และกิจกรรมการจัดการเรียนรู้เข้ามาเพิ่มเติมด้วย เพื่อให้ส่งผลต่อตัวแปรตามที่จะพัฒนาอย่างชัดเจนมากขึ้นสำหรับกระบวนการจัดการเรียนรู้อย่างบูรณาการที่ผนวกเทคนิคการสอน สื่อการสอน และกิจกรรมการสอนที่โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนได้ดำเนินการในช่วงแรกในปีการศึกษา 2545 และช่วงที่ 2 ในปีการศึกษา 2546 ซึ่งได้นำผลการวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียนมาใช้ในการปรับเปลี่ยนกระบวนการ ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการให้เหมาะสม

7. ผลการวิจัยระดับโครงการ

7.1 ปึงจัยและเงื่อนไขในการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการที่เน้นโครงการพระราชดำริ เพื่อพัฒนาทักษะภาษาไทย ทักษะคณิตศาสตร์ และทักษะการทำงานของนักเรียนในโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนให้สำเร็จ

ปึงจัยการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการที่เน้นโครงการพระราชดำริ เพื่อพัฒนาทักษะภาษาไทย ทักษะคณิตศาสตร์และทักษะการทำงานของนักเรียน โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน จังหวัดอำนาจเจริญ มีหลายประการ สรุปได้ดังแผนภาพต่อไปนี้

จากแผนภาพ ปัจจัยที่สำคัญประกอบด้วย

1) ครูเป็นกลุ่มบุคคลสำคัญที่เป็นผู้ปฏิบัติงานจริงที่ส่งผลในการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการที่เน้นโครงการพระราชดำริ เพื่อพัฒนาทักษะภาษาไทย ทักษะคณิตศาสตร์ และทักษะการทำงานโดยปัจจัยสำคัญของครูผู้สอน ได้แก่

(1) ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับโครงการพระราชดำริทั้ง 8 โครงการ ความรู้ความเข้าใจและความเชื่อมั่นในการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ และการวิจัยเชิงปฏิบัติการ

(2) ความถูกต้องและจำนวนแผนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการที่เน้น โครงการพระราชดำริที่มีประสิทธิภาพในการพัฒนาทักษะทั้ง 3 ด้าน

(3) ขวัญ กำลังใจของครูผู้สอนที่ดำเนินการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ ทั้งทางตรงและทางอ้อม

(4) การได้รับการพัฒนา/นิเทศ อย่างต่อเนื่องทั้งการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการและการวิจัยเชิงปฏิบัติการ

2) ผู้บริหาร โรงเรียนเป็นบุคคลที่สำคัญอีกท่านหนึ่งที่มีอิทธิพลโดยตรงต่อครูที่จะจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการที่เน้นโครงการพระราชดำริหรือไม่ ต่อเนื่องหรือไม่ โดยเฉพาะบทบาทของผู้บริหารในการสนับสนุนทั้งด้านทรัพยากรและการนิเทศติดตามอย่างใกล้ชิดต่อเนื่อง

ดังนั้นผู้บริหารโรงเรียนควรมีนโยบายที่ชัดเจนที่เน้นการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการโครงการพระราชดำริ มีแผนการพัฒนากุศลกรโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน นิเทศติดตามแบบกัลยาณมิตรอย่างต่อเนื่อง ใช้ผลงานการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการโครงการพระราชดำริผ่านกระบวนการวิจัยเป็นสำคัญในการเสริมขวัญกำลังใจของครู รวมทั้งใช้พิจารณาความดีความชอบ

3) นักวิชาการ จัดเป็นบุคคลที่ส่งผลต่อความรู้ความสามารถและความมั่นใจของครูในการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการที่เน้นโครงการพระราชดำริ ซึ่งอาจเป็นศึกษานิเทศก์ ของหน่วยงานต้นสังกัดหรือคณาจารย์จากมหาวิทยาลัยในพื้นที่ที่เกี่ยวข้อง โดยปัจจัยสำคัญด้านนักวิชาการ มีดังนี้

- (1) ความรู้ความสามารถเป็นที่ยอมรับของผู้บริหาร โรงเรียนและคณะครู
- (2) จัดทำแผนพัฒนาบุคลากรและการนิเทศแบบมีส่วนร่วมโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน
- (3) มีเวลาเพียงพอสำหรับการนิเทศ ติดตาม เพื่อเสริมขวัญกำลังใจครูอย่างกัลยาณมิตร
- 4) หน่วยงานต้นสังกัด (กองบัญชาการกรมตำรวจตระเวนชายแดน) เป็นหน่วยงานที่มีอิทธิพลทั้งทางตรงและทางอ้อม โดยเฉพาะหน่วยตำรวจนิเทศที่ดูแลรับผิดชอบ โครงการพระราชดำริทั้ง 5 โครงการ ต้องให้การสนับสนุนทางด้านวิชาการ กำลังใจเข้าร่วมนิเทศ ติดตามในสาระเดียวกันอย่างต่อเนื่อง
- 5) สังคม/ชุมชน รวมทั้งผู้ปกครองนักเรียนเป็นกลุ่มบุคคลที่มีอิทธิพลที่ทำให้นักเรียนบรรลุตามตัวแปรที่กำหนดอย่างถาวร โดยเฉพาะผู้ปกครองนักเรียนที่ใกล้ชิดนักเรียนควรส่งเสริมสนับสนุนการจัดกิจกรรมของโรงเรียน

จากสภาพของปัจจัยดังกล่าวจะส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการที่เน้นโครงการพระราชดำริเพื่อพัฒนาทักษะภาษาไทย ทักษะคณิตศาสตร์และทักษะการทำงาน ได้นั้นมีเงื่อนไขสำคัญดังนี้

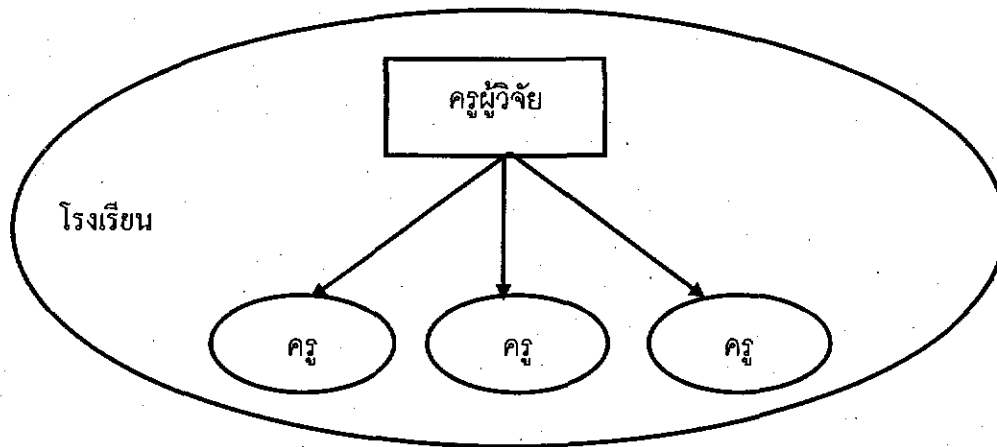
- 1) การมีส่วนร่วม การดำเนินงานทุกกิจกรรมต้องมีบุคลากรที่เกี่ยวข้องเข้ามีส่วนร่วมคิดร่วมดำเนินงานและร่วมรับผิดชอบ
- 2) การมีแผนที่ชัดเจนเป็นไปได้ โดยใช้โรงเรียนเป็นฐานและถูกนำไปใช้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งระดับหน่วยงาน โรงเรียนและครูผู้สอน (ให้เวลาที่เพียงพอ)

แผนพัฒนาบุคลากร นับเป็นแผนที่สำคัญที่ต้องเป็นไปตามความต้องการของครูสอนจุดอ่อนของครูเป็นหลัก กำหนดเป็นระยะที่ไม่มากและไม่เสียเวลาการสอนที่เน้นการปฏิบัติจริงมากกว่าการบรรยาย

- 3) ความมีศรัทธาในการศึกษา ความจริงใจของบุคลากรทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะครูผู้สอนและผู้บริหารโรงเรียน ต้องมีความมุ่งมั่นในการศึกษาวิจัยจึงจะพอเห็นผลเท่าที่ดำเนินการมีครูเพียงไม่กี่คนที่เข้ามามีส่วนร่วมแบบจริงจัง
- 4) ผู้วิจัยภายนอก ต้องเป็นที่ยอมรับของผู้บริหารและคณะครู เป็นกัลยาณมิตรของครู มีเวลาให้เพียงพอในการนิเทศติดตามอย่างต่อเนื่อง

7.2 แนวทางการส่งเสริมความร่วมมือระหว่างครูตำรวจตระเวนชายแดน ให้สามารถจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการที่เน้นโครงการพระราชดำริฯ เพื่อพัฒนาทักษะภาษาไทย ทักษะคณิตศาสตร์ และทักษะทำงานของนักเรียน

การส่งเสริมความร่วมมือระหว่างครูตำรวจตระเวนชายแดน ให้สามารถจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการที่เน้นโครงการพระราชดำริฯ เพื่อพัฒนาทักษะภาษาไทย ทักษะคณิตศาสตร์ และทักษะการทำงาน of นักเรียน มีแนวทางดังแผนภาพที่กำหนดต่อไปนี้

แนวทางการส่งเสริมความร่วมมือระหว่างครูตำรวจตระเวนชายแดนใช้ยุทธศาสตร์ “ระเบิดใน” โดยสร้างครูตำรวจตระเวนชายแดนที่มีความพร้อม เป็นที่ยอมรับของเพื่อนครูและมีพื้นฐานทางด้านการศึกษา (มีวุฒิทางการศึกษา) ให้เป็นนักวิจัยภายในของโรงเรียนประมาณ 2-5 คน โดยปรับและสร้างความมั่นใจให้เกิดขึ้นกับครูผู้วิจัยว่า ตนสามารถทำวิจัยเรื่องนี้ได้ยกย่องให้ครูผู้วิจัยมีส่วนร่วมอย่างชัดเจนในผลงานทุกชิ้น ทุกครั้งที่ดำเนินการทั้งที่โรงเรียนและภายนอกโรงเรียน โดยเฉพาะต่อหน่วยงานต้นสังกัด มอบงานให้ครูผู้วิจัยได้ดำเนินการโดยใช้หลักการ “โรงเรียนเป็นฐาน” คัดโอนงบประมาณสนับสนุนที่เป็นส่วนของโรงเรียนให้หมดที่เป็นส่วนของโรงเรียนทุกครั้งเพื่อความสะดวกในการดำเนินงานของครูผู้วิจัย

นอกจากนี้ผู้บริหารโรงเรียนต้องให้การสนับสนุนในการดำเนินงาน ต้องรับรู้รับทราบทุกขั้นตอน มีส่วนร่วมที่แท้จริง ร่วมคิด ร่วมดำเนินการและร่วมรับผิดชอบ ทั้งงบประมาณสนับสนุนการวิจัย งานวิชาการ เป็นผู้นิเทศภายในอย่างกัลยาณมิตร กระตุ้นทั้งครูผู้วิจัยและครูผู้สอนทั้งหมดในการดำเนินงานวิจัย การดำเนินงานอยู่ในอำนาจของผู้บังคับบัญชาในสายตำรวจ

โดยสรุปแนวทางการส่งเสริมความร่วมมือระหว่างครูตำรวจตระเวนชายแดน ให้สามารถจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการที่เน้นโครงการพระราชดำริฯ เพื่อพัฒนาทักษะภาษาไทย ทักษะคณิตศาสตร์ และทักษะการทำงานของนักเรียน มีดังนี้

- 1) สร้างทีมครูผู้วิจัยภายในโรงเรียนให้เป็นทีมที่ทำงานอย่างมีความมั่นใจ มีขวัญกำลังใจ เป็นที่ยอมรับศรัทธาของเพื่อนครู มีผลงานที่เป็นแบบอย่างได้ แต่อาจมีปัญหารื่องความมีอาวุโสทางตำรวจ
- 2) พัฒนาผู้บริหารโรงเรียนให้เป็นผู้บริหารวิชาการ ใช้ความสามารถในการนิเทศทางวิชาการแบบกัลยาณมิตรมากกว่าใช้อำนาจทางสายบังคับบัญชาทางตำรวจ
- 3) ประสานงานให้หน่วยงานต้นสังกัดรับรู้รับทราบ ให้งานนี้เป็นส่วนหนึ่งของแผนงานสำคัญของหน่วยงานต้นสังกัดที่จะนิเทศติดตามและสนับสนุนงบประมาณอีกส่วนหนึ่ง

โครงการวิจัยและพัฒนาเพื่อปฏิรูปการเรียนรู้ทั้งโรงเรียน (วพร.)
ระดับโรงเรียน

บทสรุป

นวัตกรรมการปฏิรูปการเรียนรู้ทั้งโรงเรียน
เรื่อง การจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการโครงการพระราชดำริ
เพื่อพัฒนาทักษะภาษาไทย ทักษะคณิตศาสตร์ และทักษะการทำงาน

ของ

โรงเรียนตำราจตระเวนชายแดนบ้านปาก่อ (091)

อำเภอชานุมาน จังหวัดอำนาจเจริญ

นวัตกรรมการปฏิรูปการเรียนรู้ทั้งโรงเรียน

เรื่อง

การจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการโครงการพระราชดำริ

เพื่อพัฒนาทักษะภาษาไทย ทักษะคณิตศาสตร์ และทักษะการทำงาน

โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนบ้านป่าก่อ อำเภอนูมาน จังหวัดอำนาจเจริญ

1. ความเป็นมาของปัญหาวิจัย

โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนบ้านป่าก่อ เป็นโรงเรียนระดับประถมศึกษาขนาดใหญ่ สังกัดกองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดนที่ 22 สำนักงานตำรวจแห่งชาติ จัดตั้งขึ้นเนื่องจากนักเรียนต้องเดินทางไปเรียนที่โรงเรียนที่อยู่ห่างไกล และเป็นพื้นที่เสี่ยงภัยจากผู้ก่อการร้ายคอมมิวนิสต์ ราษฎรจึงขอความอนุเคราะห์กองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดนเขต 3 ร่วมกันจัดตั้งโรงเรียนขึ้น ปัจจุบันโรงเรียนจัดการเรียนการสอนในระดับชั้นอนุบาลและประถมศึกษา ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544 และกลุ่มวิชาในหลักสูตรการศึกษา พ.ศ. 2533 รวมทั้งจัดการเรียนการสอนเพิ่มเติมในโครงการตามพระราชดำริฯ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี 8 โครงการ โดยทางโรงเรียนได้ดำเนินการประเมินผลการเรียนรู้ในทุก ๆ ปี ปรากฏว่า ผลการเรียนรู้ทั้งภาคทฤษฎี และภาคปฏิบัติในวิชาคณิตศาสตร์ และภาษาไทยมีผลการเรียนเฉลี่ยแล้วต่ำกว่ากลุ่มวิชาอื่นๆ ส่วนวิชากลุ่มการงานพื้นฐานอาชีพ นักเรียนยังขาดทักษะการทำงานอย่างมีระบบ เป็นทีม ขาดความรับผิดชอบ และโรงเรียนต้องดำเนินการโครงการตามพระราชดำริฯ ร่วมด้วย ทำให้ภาระงานของครูมีมาก ทำให้การเรียนการสอนขาดคุณภาพในบางจุด โรงเรียนเห็นว่า การจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการเป็นหนทางหนึ่งที่จะทำให้กิจกรรมการเรียนการสอนมีประสิทธิภาพดียิ่งขึ้น ขจัดความยุ่งยากในเรื่องของเวลาเรียน

โรงเรียนได้เข้าร่วมโครงการวิจัยและพัฒนาเพื่อปฏิรูปการเรียนรู้ทั้งโรงเรียน (โครงการ วพร.) ในปีพ.ศ. 2545 โดยเป็นส่วนหนึ่งของโครงการวิจัยย่อย RDL 15/NE ซึ่งประกอบด้วย 2 โรงเรียน คือ โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนบ้านห้วยฆ้อง และโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนบ้านป่าก่อ โดยมีดร. เสนอ ภิรมจิตร์ผ่อง อาจารย์ประจำคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี เป็นหัวหน้าโครงการวิจัยย่อย

หัวหน้าโครงการวิจัยย่อย ได้ร่วมกับคณะครุศึกษานิเทศก์ และผู้บริหาร/คณะนักวิจัยหลักของโรงเรียน ดำเนินการตามแนวคิดแนวทางของชุดโครงการวิจัยและพัฒนาเพื่อปฏิรูปการเรียนรู้ทั้งโรงเรียน (โครงการ วพร.) คือ จะปฏิรูปการเรียนรู้ทั้งโรงเรียน โดยใช้กระบวนการวิจัยและพัฒนาในประเด็นที่เป็น

จุดเน้น ซึ่งโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนบ้านปากอ ได้เลือกการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการที่เน้นโครงการตามพระราชดำริฯ เพื่อพัฒนาทักษะภาษาไทย ทักษะคณิตศาสตร์ และทักษะการทำงาน

2. หลักการและแนวคิดของการปฏิรูปการเรียนรู้

2.1 การดำเนินงานการปฏิรูปการเรียนรู้ของโรงเรียนยึดหลักการและแนวคิดของชุดโครงการพร. 4 แนวคิด คือ

1) การปฏิรูปการเรียนรู้ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ใช้หลักการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เอื้อต่อการพัฒนาเด็กและเยาวชนทุกคน ให้เป็นคนที่ใฝ่เรียน รักการเรียนรู้ ตลอดชีวิต การจัดการศึกษาจึงต้องให้ความสำคัญสูงสุดอยู่ที่ตัวผู้เรียน มุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้พัฒนาไปตามธรรมชาติของเขา ซึ่งจะมีความแตกต่างกับผู้เรียนคนอื่น ๆ ดังนั้นผู้จัดการศึกษาหรือครูผู้สอนรวมทั้งพ่อแม่ผู้ปกครองจึงต้องให้ความสำคัญ และเคารพความแตกต่างระหว่างบุคคลด้วย ในขณะเดียวกันการจัดการศึกษาก็ต้องมุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้พัฒนาเต็มตามศักยภาพของตนด้วย โดยมีการจัดสาระการเรียนรู้ กระบวนการเรียนรู้ การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ รวมทั้งการจัดสภาพแวดล้อมและปัจจัยอื่น ๆ ให้เหมาะสมกับผู้เรียนด้วย

2) การปฏิรูปทั้งโรงเรียน หมายถึง การปฏิรูปการเรียนรู้ของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องทั้งทางตรงและทางอ้อมกับการจัดการศึกษา ที่มีบทบาทเกี่ยวข้องโดยตรง นอกจากตัวผู้เรียนที่เป็นผู้ที่สำคัญที่สุดแล้ว ยังมีครูผู้สอน ซึ่งต้องปฏิรูปเพื่อปรับเปลี่ยนวิธีการสอนให้ดีขึ้น อย่างไรก็ตามแม้ผู้เรียนและผู้สอนยินดีที่จะเปลี่ยนแปลง แต่ฝ่ายอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องทางอ้อม เช่น ผู้บริหาร เพื่อนครู พ่อแม่ ผู้ปกครอง สมาชิกอื่น ๆ ในชุมชนไม่สนับสนุนส่งเสริม หรือเป็นอุปสรรคไม่ให้มีการปรับเปลี่ยนไปในทิศทางเดียวกัน การเปลี่ยนแปลงเพียงฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดย่อมเป็นไปไม่ได้ยาก และขาดพลังที่จะทำให้ได้ผลดีในระบบใหญ่ หรือในวงกว้าง ดังนั้นแนวคิดการปฏิรูปหรือการพัฒนาทั้งโรงเรียนจึงมีความสำคัญ โดยทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องต่างมีส่วนร่วมอย่างเต็มที่ในการมุ่งไปสู่การเปลี่ยนแปลง / การพัฒนาพร้อม ๆ กันอย่างเป็นระบบ ครอบคลุมในทุกองค์ประกอบของโรงเรียน

3) การมีจุดเน้นในการปฏิรูป เป็นยุทธศาสตร์ที่จะช่วยให้เกิดการรวมพลังที่ชัดเจนในการปฏิรูปที่มีหลายเรื่องและหลายฝ่ายเกี่ยวข้อง เพื่อให้สามารถดำเนินการปฏิรูปในเรื่องที่เป็นจุดเน้นนั้นอย่างเห็นผลประจักษ์ในเวลาที่กำหนด และผู้ปฏิบัติทุกฝ่ายก็จะเกิดแรงจูงใจให้ดำเนินการในประเด็นอื่น ๆ ต่อไปได้โดยง่าย

4) การใช้กระบวนการวิจัยและพัฒนาเป็นเครื่องมือ จะช่วยให้ผู้ปฏิบัติงานเป็นผู้วิจัยศึกษาหาคำตอบเพื่อแก้ปัญหาในการทำงานของตน และในขณะเดียวกันก็สามารถพัฒนาความรู้ใหม่ให้กับตนเองด้วย กระบวนการวิจัยและพัฒนาจึงมีลักษณะเป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการที่สามารถเชื่อมการปฏิบัติงานหลายด้าน ถ้าผู้วิจัยเป็นครู งานของครู 3 ด้าน คือ การจัดการเรียนการสอน การศึกษาวิจัยและ

การเรียนรู้เพื่อปรับปรุงปัญหางาน ก็จะประสานสัมพันธ์กลายเป็นงานเดียวกัน โดยไม่ก่อให้เกิดความรู้สึกว่ามีภาระเหมือนการมองงานเหล่านี้แยกส่วนกัน

2.2 หลักการและแนวคิดของการปฏิรูปการเรียนรู้ที่เป็นจุดเน้น

ตัวแปรตาม : ทักษะภาษาไทย ทักษะคณิตศาสตร์ และทักษะการทำงาน

ตัวแปรต้น : การจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการโครงการพระราชดำริ

โครงการพระราชดำริ 8 โครงการ คือ

1. โครงการเกษตรเพื่ออาหารกลางวัน
2. โครงการควบคุมโรคขาดสารไอโอดีน
3. โครงการส่งเสริมโภชนาการและสุขภาพอนามัยแม่และเด็กในถิ่นทุรกันดาร
4. โครงการส่งเสริมคุณภาพการศึกษา
5. โครงการนักเรียนในพระราชานุเคราะห์
6. โครงการส่งเสริมสหกรณ์
7. โครงการฝึกหัดอาชีพ
8. โครงการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ทักษะภาษาไทย ทักษะคณิตศาสตร์ และทักษะการทำงาน มีรายละเอียดดังนี้

ทักษะภาษาไทย

1. อ่านออกเสียงได้ถูกต้องตามอักขรวิธี
2. ฟังแล้วสรุปใจความสำคัญจากเรื่องที่ฟังได้
3. พุดนำเสนอในสถานที่ต่างๆ ได้
4. เขียนเรียงความตามรูปแบบได้ถูกต้อง

ทักษะคณิตศาสตร์

1. สามารถแก้โจทย์ปัญหาได้
2. สามารถใช้เหตุผลในการแก้ปัญหาได้
3. สื่อสารและนำเสนอข้อมูลในรูปแบบกราฟและแผนภูมิได้

ทักษะการทำงาน

1. สามารถปฏิบัติงานเป็นกลุ่มได้
2. มีความอดทนในการปฏิบัติงานจนสำเร็จ
3. มีความเสียสละ
4. มีความภาคภูมิใจในผลงานตนเอง
5. สามารถบำรุงรักษาอุปกรณ์จากการปฏิบัติงานได้

3. บริบทของโรงเรียน

โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนบ้านป่าก่อ สังกัดกองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดนที่ 22 กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน สำนักงานตำรวจแห่งชาติ เป็นโรงเรียนขนาดใหญ่ ตั้งอยู่ที่บ้านป่าก่อ อำเภอชานุมาน จังหวัดอำนาจเจริญ จัดการศึกษาระดับอนุบาลถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีนักเรียนทั้งหมด 301 คน เป็นชาย 146 คน หญิง 155 คน มีครูทั้งหมด 15 คน เป็นครู คชค. 12 นาย ครูช่วยสอน 3 คน ชาย 11 คน หญิง 4 คน

สภาพชุมชนของโรงเรียนเป็นสังคมชนบท ประชาชนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรมทำไร่ ทำนา ฐานะยากจน ปัญหาของชุมชน คือ ความยากจน สภาพอากาศแห้งแล้ง ราษฎรไม่มีที่ทำกิน และอพยพย้ายถิ่นเพื่อไปทำงานรับจ้างทั่วไปนักเรียนต้องย้ายตามผู้ปกครอง ลักษณะเด่นของชุมชนคือ เป็นชุมชนขนาดใหญ่ มีเนื้อที่กว้างขวาง พื้นที่บางส่วนของโรงเรียนเป็นพื้นที่ป่าอนุรักษ์ โรงเรียนมีแหล่งเรียนรู้ทั้งภายในโรงเรียน อันได้แก่ แหล่งปฏิบัติงานโครงการพระราชดำริ เช่น แปลงเกษตร คอกสัตว์ สระน้ำสวนผลไม้ สวนอนุรักษ์ บ่อปลา วัสดุอุปกรณ์ทางการเกษตร สหกรณ์โรงเรียน ห้องพยาบาล ห้องสมุด โทรทัศน์ และแหล่งเรียนรู้ภายนอกโรงเรียน เช่น วัด หมู่บ้าน สถานที่ท่องเที่ยวในชุมชน บุคคลที่มีความรู้ด้านภูมิปัญญาท้องถิ่น สถานทีราชการ

4. วัตถุประสงค์ของนวัตกรรม

- 4.1 เพื่อช่วยให้ครูสามารถจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการที่เน้นโครงการตามพระราชดำริ เพื่อพัฒนาทักษะภาษาไทย ทักษะคณิตศาสตร์ และทักษะการทำงานของนักเรียน
- 4.2 เพื่อช่วยให้ครูพัฒนานักเรียนด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
- 4.3 เพื่อช่วยให้ผู้บริหารสนับสนุนส่งเสริมครูในการพัฒนา/ปฏิรูปการเรียนรู้ของนักเรียน
- 4.4 เพื่อช่วยให้ผู้มีส่วนร่วมพัฒนาจากภายนอกโรงเรียน สามารถสนับสนุนเสริมสมรรถภาพครู และผู้บริหารโรงเรียน ในการปฏิรูปการเรียนรู้ทั้งโรงเรียน

5. ยุทธศาสตร์การปฏิรูปทั้งโรงเรียน

5.1 ยุทธศาสตร์ของครู

- ครูใช้การจัดการเรียนการสอนโดยบูรณาการโครงการพระราชดำริ กับวิชาภาษาไทย คณิตศาสตร์ และการงานพื้นฐานอาชีพ เพื่อพัฒนาทักษะภาษาไทย ได้แก่ อ่านออกเสียงได้ถูกต้องตาม อักษรวิธี สรุปใจความจากการฟังได้ พุดนาในสถานที่ต่างๆ ได้ เขียนเรียงความตามรูปแบบที่ถูกต้องได้ ทักษะคณิตศาสตร์ ได้แก่ แก้โจทย์ปัญหาได้ ใช้เหตุผลในการแก้ปัญหาได้ สื่อสารและนำเสนอข้อมูล

ในรูปกราฟและแผนภูมิได้ และทักษะการทำงานของนักเรียน ได้แก่ ปฏิบัติงานเป็นกลุ่มได้ อุตุนทำงานจนสำเร็จ เอื้อเฟื้อและเสียสละ ภูมิใจในผลงานของตน บำรุงรักษาอุปกรณ์ในการทำงานได้ โดยจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ 2 รูปแบบ คือ

- 1) จัดทำหน่วยการเรียนรู้แบบบูรณาการให้เข้ากับโครงการพระราชดำริ
- 2) บูรณาการสอดแทรก โดยสอดแทรกวิชาคณิตศาสตร์ / ภาษาไทย / การงานพื้นฐานอาชีพ ในโครงการพระราชดำริ

5.2 ยุทธศาสตร์ของผู้บริหารโรงเรียน / ฝ่ายวิชาการ

1. ตั้งคณณักวิจัย โดยประชุมคณะครูเพื่อให้ทราบแนวทางการวิจัย
2. จัดประชุมชี้แจงให้ทุกฝ่ายเกิดความเข้าใจในทิศทางเดียวกันและเห็นประโยชน์แก่ตนเองและส่วนรวม
3. จัดประชุมนิเทศ บรรยาย ฝึกปฏิบัติ และประเมินผล
4. จัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ โดยกำหนดช่วงเวลาและจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างครู และหัวหน้าโครงการ
5. จัดปัจจัยเกื้อหนุน จัดสภาพแวดล้อม
6. จัดการนิเทศภายใน
7. จัดประชุมชี้แจงผู้ปกครอง และคณะกรรมการสถานศึกษา

5.3 ยุทธศาสตร์ของนักวิจัยภายนอก

การนิเทศติดตามแบบค่อยๆ ค่อยอย่างกัลยาณมิตร และเสริมสมรรถภาพผู้บริหาร ครู ด้วยการจัดอบรมปฏิบัติการ

6. กระบวนการดำเนินงานการปฏิรูปการเรียนรู้ทั้งโรงเรียน

โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนบ้านป่าก่อ มีกระบวนการดำเนินงานจัดกระบวนการเรียนรู้ การบูรณาการโครงการตามพระราชดำริ เพื่อพัฒนาพัฒนาทักษะภาษาไทย ทักษะคณิตศาสตร์ และทักษะการทำงาน of นักเรียน 9 ขั้นตอนดังนี้

6.1 ขั้นการริเริ่มและการเตรียมการดำเนินงานวิจัยและพัฒนาเพื่อปฏิรูปการเรียนรู้ทั้งโรงเรียน

เริ่มการศึกษาแนวคิดพื้นฐานของรูปแบบ เพื่อเป็นฐานในการดำเนินการ แสวงหาพันธมิตรร่วมงาน และจัดตั้งคณะวิจัยของโรงเรียน

6.2 ขั้นสร้างความตระหนักและกำหนดประเด็นที่เป็นปัญหาวิจัย

6.2.1 สร้างความตระหนักในสำคัญของการปฏิรูปการเรียนรู้ทั้งโรงเรียน โดยจัดประชุมชี้แจงให้เกิดความเข้าใจ และเห็นประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นกับตนเองและส่วนรวม

6.2.2 สสำรวจสภาพปัญหาและความต้องการของโรงเรียนและเลือกประเด็นการเรียนรู้ที่โรงเรียนต้องการให้เป็นจุดเน้นในการปฏิรูป โดยประชุมคณะครูและผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายเสนอปัญหาที่เกิดจากการจัดการเรียนการสอนที่ผ่านมา รับฟังความคิดเห็นของทุกฝ่ายแล้วนำมาสรุปปัญหา

6.2.3 การวางยุทธศาสตร์ในการดำเนินงาน

6.3 ขั้นพัฒนาบุคลากร

6.3.1 ด้านความเข้าใจเกี่ยวกับกระบวนการเรียนรู้ การจัดการเรียนการสอนและการวิจัย โดยจัดประชุมสัมมนาทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องในเรื่องผลการเรียนรู้ที่โรงเรียนกำหนดเป็นเป้าหมายของการปฏิรูป วิธีการ/นวัตกรรม/แนวทาง ที่นำมาใช้ในการปฏิรูปการเรียนรู้ที่โรงเรียนกำหนด และการวิจัย ต่างๆ ได้แก่ การวิจัยเชิงวิชาการ การวิจัยและพัฒนา การวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน

6.3.2 ด้านความเข้าใจเกี่ยวกับการบริหารจัดการด้านวิชาการ อันได้แก่ การบริหารงานอย่างมีส่วนร่วม การจัดปัจจัยเกื้อหนุน การจัดระบบนิเทศภายใน การนำชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม การประกันคุณภาพและการประเมิน โดยการจัดประชุม ปรีกษา/รับการนิเทศจากผู้รู้ ศึกษาเอกสาร ระดมความคิด ฝึกอบรม

6.4 ขั้นวางยุทธศาสตร์ในการดำเนินงาน ทั้งยุทธศาสตร์ขั้นเตรียมการปฏิรูปการเรียนรู้ทั้งโรงเรียน และยุทธศาสตร์ย่อยด้านต่างๆ

6.5 ขั้นจัดทำแผนงานปฏิบัติการวิจัยและพัฒนาของบุคลากรทุกฝ่าย แผนงานปฏิบัติการวิจัยและพัฒนาของครู และผู้บริหาร

6.6 ขั้นพัฒนาตัวบ่งชี้ วิธีการจัดการเรียนรู้และผลการเรียนรู้ตามจุดเน้น

6.6.1 พัฒนาตัวบ่งชี้ตัวแปรตาม

6.6.2 พัฒนาตัวบ่งชี้ตัวแปรต้น

6.6.3 พัฒนาตัวบ่งชี้ความสำเร็จของโครงการวิจัย

6.7 ขั้นการจัดทำเครื่องมือของครู ผู้บริหารและนักวิจัยภายนอก

6.8 ขั้นการปฏิบัติการวิจัยและพัฒนา การวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน การเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล

6.9 ขั้นประเมินโครงการ

7. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

7.1 การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนในการวัดตัวแปรตามทักษะภาษาไทย ทักษะคณิตศาสตร์ และทักษะการทำงาน of นักเรียน

การวัดผลประเมินผลครูสามารถวัดและประเมินผลจาก

- ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยใช้แบบสอบ
- ผลผลิต/ชิ้นงานที่มอบหมายให้นักเรียนทำ
- ข้อมูลจากบันทึกหลังสอน และงานวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน
- การสังเกตพฤติกรรมของนักเรียน

7.2 การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของครู

7.2.1 ใช้แบบสอบถามความคิดเห็นต่อการวิจัย และแบบสัมภาษณ์ครู และแบบสังเกตพฤติกรรม เพื่อประเมินครูมีทัศนคติที่ดีต่อการวิจัย และมุ่งมั่นดำเนินการวิจัยจนสำเร็จ

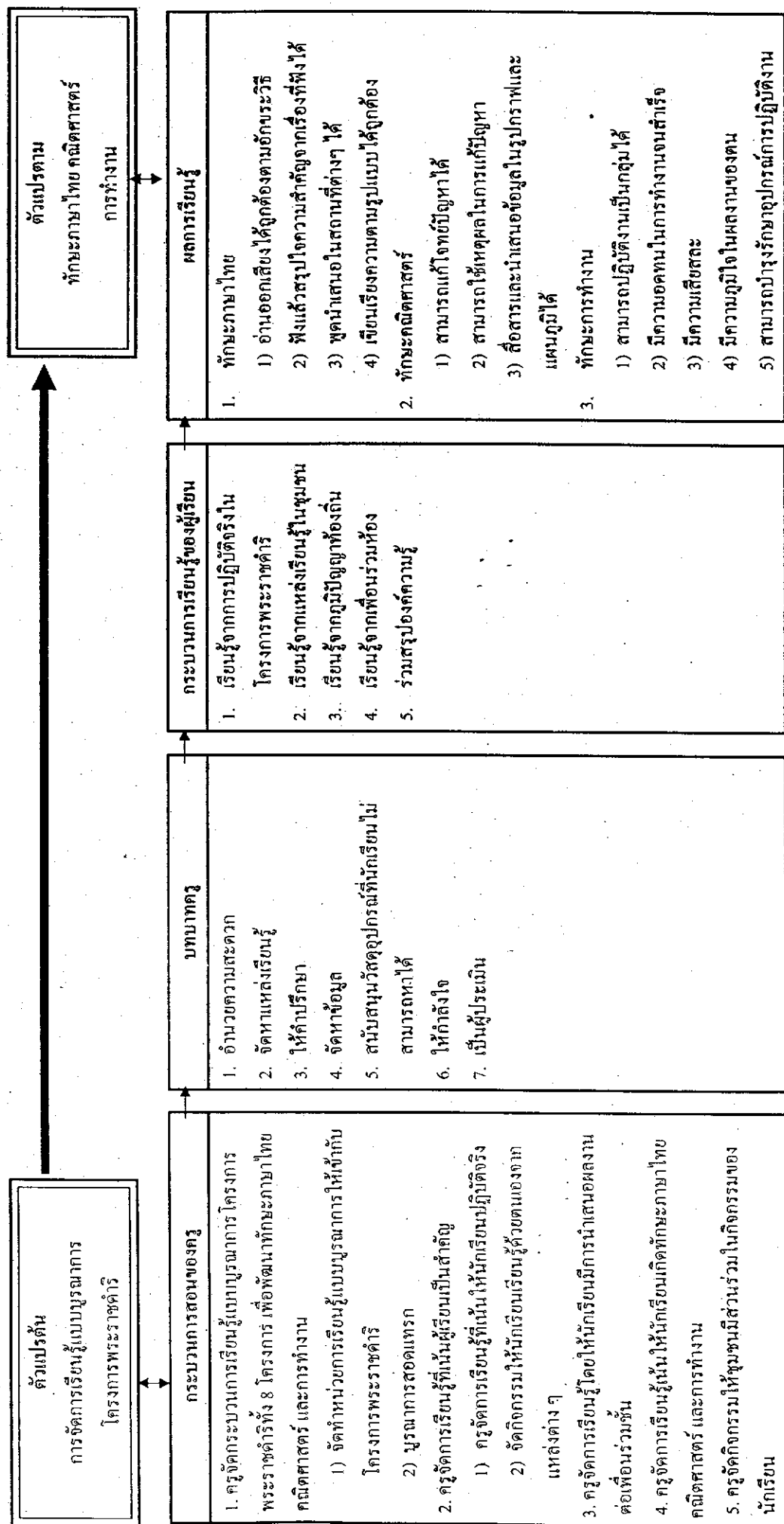
7.2.2 ใช้แบบตรวจสอบแผน แบบสังเกตพฤติกรรมของครู และแบบทดสอบนักเรียนเป็นรายชั้นเรียน เพื่อประเมินความเข้าใจในนวัตกรรมของครู

8. นวัตกรรมการปฏิรูปการเรียนรู้ทั้งโรงเรียน

8.1 นวัตกรรมของครู

การบูรณาการโครงการตามพระราชดำริเพื่อพัฒนาพัฒนาทักษะภาษาไทย ทักษะคณิตศาสตร์ และทักษะการทำงาน ครูแสดงบทบาทตามกระบวนการสอน และนักเรียนมีบทบาทในกระบวนการเรียนรู้ ดังรายละเอียดปรากฏในผังตัวบ่งชี้ ต่อไปนี้

รหัสโรงเรียน 091... โรงเรียน ดำรงจตุรเวศคุณเขมรบ้านป่าเกอ... จังหวัด อำนาจเจริญ รหัสโครงการ RDL/IS/NE
 ตัวบ่งชี้การจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการโครงการพระราชดำริ เพื่อพัฒนา ทักษะภาษาไทยคณิตศาสตร์ ภาษาอังกฤษ

8.2 นวัตกรรม/ การสนับสนุนส่งเสริมของผู้บริหาร

- 1) การบริหารอย่างมีส่วนร่วม
- 2) การจัดปัจจัยเกื้อหนุน
- 3) การนิเทศภายใน
- 4) การกระจายอำนาจ
- 5) การนำชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม
- 6) การพัฒนาความรู้และศักยภาพของครูผู้ร่วมโครงการ

8.3 นวัตกรรม/การสนับสนุนส่งเสริมของผู้มีส่วนร่วมพัฒนาจากภายนอก

การนิเทศติดตามแบบค่อยๆ ค่อยอย่างกัลยาณมิตร

9. ผลการใช้นวัตกรรม

จากการดำเนินการวิจัยและพัฒนานวัตกรรมเกิดผลดังต่อไปนี้

9.1 ผลการเรียนรู้

9.1.1 ด้านผู้เรียน

- นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ดีขึ้นทุกชั้นปี โดย ป. 1, ป. 3, ป. 5, ป. 6 ดีขึ้นทุกรายวิชา ป. 2 ดีขึ้นเฉพาะวิชาภาษาไทย และวิชาทักษะการทำงาน ส่วน ป. 4 ดีขึ้นเฉพาะวิชาคณิตศาสตร์ และวิชาทักษะการทำงาน โดย

1) ทักษะภาษาไทย นักเรียนสามารถ

- อ่านออกเสียงได้ถูกต้องตามอักขรวิธี
- สรุปใจความจากการฟังได้
- พุดนำในสถานที่ต่างๆ ได้
- เขียนเรียงความตามรูปแบบที่ถูกต้องได้

2) ทักษะคณิตศาสตร์ นักเรียนสามารถ

- แก้โจทย์ปัญหาได้
- ใช้เหตุผลในการแก้ปัญหาได้
- สื่อสารและนำเสนอข้อมูลในรูปกราฟและแผนภูมิได้

3) ทักษะการทำงาน นักเรียนสามารถ

- ปฏิบัติงานเป็นกลุ่มได้
- อดทนทำงานจนสำเร็จ
- เชื้อเฟื้อและเสียสละ
- ภูมิใจในผลงานของตน

- บำรุงรักษาอุปกรณ์ในการทำงานได้

- นักเรียนมีความรับผิดชอบและทำงานเสร็จตามเวลาที่กำหนด

9.1.2 ด้านครู

- แนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยต้องให้นักเรียนทุกคนมีส่วนร่วม เพราะการมีส่วนร่วมจะทำให้นักเรียนมีความภาคภูมิใจในผลงานของตน

- ครูสามารถเขียนแผนการจัดการเรียนรู้

- ครูสามารถสอนแบบบูรณาการ โครงการพระราชดำริฯ ได้

9.1.3 ด้านผู้บริหาร/ฝ่ายวิชาการ

1. การบริหารวิชาการ

2. การจัดปัจจัยเกื้อหนุน

3. การจัดระบบนิเทศภายใน

4. การนำชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม

9.1.4 ด้านนักวิจัยภายนอก

การนิเทศติดตามแบบต่อ ยอดอย่างกัลยาณมิตร

9.2 ผลผลิต

9.2.1 นักเรียน

- ผลผลิตจากโครงการพระราชดำริฯ ทั้ง 8 โครงการ เช่น ปลาอุกบึกอุย ปลานิล ปุ๋ยหมัก ผักบุ้งจีน ผักคะน้า

9.2.2 ครู

- ครูมีแผนการเรียนรู้แบบบูรณาการโครงการพระราชดำริฯ ทั้ง 8 โครงการ จำนวน 8 เล่ม

- ครูมีรายงานวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน 8 เรื่อง คือ

1) การปลูกผักสวนครัว

2) การควบคุมโรคขาดสารไอโอดีน

3) การเลี้ยงปลานิล

4) การปลูกผักบุ้งเพื่อการบริโภค

5) การเลี้ยงปลาอุกบึกอุย

6) การทำปุ๋ยหมัก

7) การปลูกผักบุ้งจีน

8) การปลูกผักคะน้า

- ครูมีผลงานทางวิชาการในรูปเอกสาร สื่อการเรียนการสอน

9.3 ผลกระทบ

- จัดประชุมชี้แจงผู้ประกอบการ และคณะกรรมการสถานศึกษา ทำให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของนักเรียนมากขึ้น และพร้อมให้ความร่วมมือในการดำเนินการ

10. ข้อเสนอแนะในการนำนวัตกรรมไปใช้

1. ในการเริ่มการปฏิรูปโรงเรียนควรเริ่มจากงานวิจัยระดับห้องเรียนก่อนและเริ่มจากครูที่สมัครใจ
2. ในระหว่างการปฏิรูปการเรียนรู้ทั้งโรงเรียน ควรมีการประเมินและติดตามอย่างต่อเนื่อง

.....

โครงการวิจัยและพัฒนาเพื่อปฏิรูปการเรียนรู้ทั้งโรงเรียน (วพร.)
ระดับโรงเรียน

บทสรุป

นวัตกรรมการปฏิรูปการเรียนรู้ทั้งโรงเรียน
เรื่อง การจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการโครงการพระราชดำริ
เพื่อพัฒนาทักษะภาษาไทย ทักษะคณิตศาสตร์ และทักษะการทำงาน

ของ

โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนบ้านห้วยฆ้อง (092)

อำเภอชานุมาน จังหวัดอำนาจเจริญ

นวัตกรรมการปฏิรูปการเรียนรู้ทั้งโรงเรียน

เรื่อง

การจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการโครงการพระราชดำริ

เพื่อพัฒนาทักษะภาษาไทย ทักษะคณิตศาสตร์ และทักษะการทำงาน

ของโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนบ้านห้วยฆ้อง อำเภอนามน จังหวัดอำนาจเจริญ

1. ความเป็นมาของปัญหาวิจัย

โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนบ้านห้วยฆ้อง สังกัดกองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดนที่ 22 กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน สำนักงานตำรวจแห่งชาติ จัดตั้งขึ้นเนื่องจาก นักเรียนต้องเดินทางไปเรียนที่อยู่ห่างไกล สันทางสัญจรไปมาลำบากมาก ราษฎรจึงขอความอนุเคราะห์กองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดนเขต 3 จัดตั้งโรงเรียนขึ้น ปัจจุบันโรงเรียนจัดการเรียนการสอนตั้งแต่ชั้นอนุบาล ถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544 โดยจัดทำเป็นหลักสูตรสถานศึกษา และดำเนินงาน โครงการพระราชดำริฯ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี 7 โครงการ โรงเรียนมีแนวคิดที่จะพัฒนาคุณภาพนักเรียน โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการโครงการตามพระราชดำริฯ เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาทักษะภาษาไทย ทักษะคณิตศาสตร์ และทักษะการทำงาน

โรงเรียนได้เข้าร่วมโครงการวิจัยและพัฒนาเพื่อปฏิรูปการเรียนรู้ทั้งโรงเรียน (โครงการ วพร.) เนื่องจากต้องการให้นักวิชาการมาช่วยเหลือด้านวิชาการแก่ครู เพื่อให้ดำเนินการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยได้เข้าร่วมโครงการในปีพ.ศ. 2545 โดยเป็นส่วนหนึ่งของโครงการวิจัยย่อย RDL 15/NE ซึ่งประกอบด้วย 2 โรงเรียน คือ โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนบ้านห้วยฆ้อง และโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนบ้านปากอ โดยมีดร.เสนอ ภริมจิตรผ่อง อาจารย์ประจำคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานีเป็นหัวหน้าโครงการวิจัยย่อย

หัวหน้าโครงการวิจัยย่อย ได้ร่วมกับคณะครูนักวิจัย และผู้บริหาร/คณะนักวิจัยหลักของโรงเรียน ดำเนินการตามแนวคิดแนวทางของชุดโครงการวิจัยและพัฒนาเพื่อปฏิรูปการเรียนรู้ทั้งโรงเรียน (โครงการ วพร.) คือ จะปฏิรูปการเรียนรู้ทั้งโรงเรียน โดยใช้กระบวนการวิจัยและพัฒนาในประเด็นที่เป็นจุดเน้น ซึ่งโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนบ้านห้วยฆ้อง ได้เลือกการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการโครงการตามพระราชดำริฯ เพื่อพัฒนาทักษะภาษาไทย ทักษะคณิตศาสตร์ และทักษะการทำงาน

2. หลักการและแนวคิดของการปฏิรูปการเรียนรู้

2.1 การดำเนินงานการปฏิรูปการเรียนรู้ของโรงเรียนยึดหลักการและแนวคิดของชุดโครงการ วพร. 4 แนวคิด คือ

1) การปฏิรูปการเรียนรู้ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ใช้หลักการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เอื้อต่อการพัฒนาเด็กและเยาวชนทุกคน ให้เป็นคนที่ใฝ่รู้ใฝ่เรียน รักการเรียนรู้ ตลอดชีวิต การจัดการศึกษาจึงต้องให้ความสำคัญสูงสุดอยู่ที่ตัวผู้เรียน มุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้พัฒนาไปตามธรรมชาติของเขา ซึ่งจะมีความแตกต่างกับผู้เรียนคนอื่น ๆ ดังนั้นผู้จัดการศึกษาหรือครูผู้สอนรวมทั้งพ่อแม่ผู้ปกครองจึงต้องให้ความสำคัญ และเคารพความแตกต่างระหว่างบุคคลด้วย ในขณะที่เกี่ยวกับการจัดการศึกษาก็ต้องมุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้พัฒนาเต็มตามศักยภาพของตนด้วย โดยมีการจัดสาระการเรียนรู้ กระบวนการเรียนรู้ การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ รวมทั้งการจัดสภาพแวดล้อมและปัจจัยอื่น ๆ ให้เหมาะสมกับผู้เรียนด้วย

2) การปฏิรูปทั้งโรงเรียน หมายถึง การปฏิรูปการเรียนรู้ของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องทั้งทางตรงและทางอ้อมกับการจัดการศึกษา ที่มีบทบาทเกี่ยวข้องโดยตรง นอกจากตัวผู้เรียนที่เป็นผู้ที่สำคัญที่สุดแล้ว ยังมีครูผู้สอน ซึ่งต้องปฏิรูปเพื่อปรับเปลี่ยนวิธีการสอนให้ดีขึ้น อย่างไรก็ตามแม้ผู้เรียนและผู้สอนยินดีที่จะเปลี่ยนแปลง แต่ฝ่ายอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องทางอ้อม เช่น ผู้บริหาร เพื่อนครู พ่อแม่ ผู้ปกครอง สมาชิกอื่น ๆ ในชุมชนไม่สนับสนุนส่งเสริม หรือเป็นอุปสรรคไม่ให้มีการปรับเปลี่ยนไปในทิศทางเดียวกัน การเปลี่ยนแปลงเพียงฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดย่อมเป็นไปได้ยาก และขาดพลังที่จะทำให้ได้ผลดีในระบบใหญ่ หรือในวงกว้าง ดังนั้นแนวคิดการปฏิรูปหรือการพัฒนาทั้งโรงเรียนจึงมีความสำคัญ โดยทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องต่างมีส่วนร่วมอย่างเต็มที่ในการมุ่งไปสู่การเปลี่ยนแปลง / การพัฒนาพร้อม ๆ กันอย่างเป็นระบบ ครอบคลุมในทุกองค์ประกอบของโรงเรียน

3) การมีจุดเน้นในการปฏิรูป เป็นยุทธศาสตร์ที่จะช่วยให้เกิดการรวมพลังที่ชัดเจนในการปฏิรูปที่มีหลายเรื่องและหลายฝ่ายเกี่ยวข้อง เพื่อให้สามารถดำเนินการปฏิรูปในเรื่องที่เป็นจุดเน้นนั้นอย่างเห็นผลประจักษ์ในเวลาที่กำหนด และผู้ปฏิบัติทุกฝ่ายก็จะเกิดแรงจูงใจให้ดำเนินการในประเด็นอื่น ๆ ต่อไปได้โดยง่าย

4) การใช้กระบวนการวิจัยและพัฒนาเป็นเครื่องมือ จะช่วยให้ผู้ปฏิบัติงานเป็นผู้วิจัยศึกษาหาคำตอบเพื่อแก้ปัญหาในการทำงานของตน และในขณะเดียวกันก็สามารถพัฒนาความรู้ใหม่ให้กับตนเองด้วย กระบวนการวิจัยและพัฒนาจึงมีลักษณะเป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการที่สามารถเชื่อมการปฏิบัติงานหลายด้าน ถ้าผู้วิจัยเป็นครู งานของครู 3 ด้าน คือ การจัดการเรียนการสอน การศึกษาวิจัยและการเรียนรู้เพื่อปรับปรุงปัญหางาน ก็จะประสานสัมพันธ์กลายเป็นงานเดียวกัน โดยไม่ก่อให้เกิดความรู้สึกว่ามีภาระมากเหมือนการมองงานเหล่านี้แยกส่วนกัน

2.2 หลักการและแนวคิดของการปฏิรูปการเรียนรู้ที่เป็นจุดเน้น

ตัวแปรตาม : ทักษะภาษาไทย ทักษะคณิตศาสตร์ และทักษะการทำงาน

ตัวแปรต้น : การจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการโครงการตามพระราชดำริ

โครงการพระราชดำริ 7 โครงการ คือ

1. โครงการเกษตรเพื่ออาหารกลางวัน
2. โครงการควบคุมโรคขาดสารไอโอดีน
3. โครงการส่งเสริมคุณภาพการศึกษา
4. โครงการนักเรียนในพระราชานุเคราะห์
5. โครงการส่งเสริมสหกรณ์
6. โครงการฝึกหัดอาชีพ
7. โครงการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ทักษะภาษาไทย ทักษะคณิตศาสตร์ และทักษะการทำงาน มีรายละเอียดดังนี้

ทักษะภาษาไทย

1. อ่านออกเสียงได้ถูกต้องตามอักขรวิธี
2. ฟังแล้วสรุปใจความสำคัญจากเรื่องที่ฟังได้
3. พูดย่อเสนอในสถานที่ต่างๆ ได้

ทักษะคณิตศาสตร์

1. สามารถแก้โจทย์ปัญหาได้
2. สามารถใช้เหตุผลในการแก้ปัญหาได้
3. สื่อสารและนำเสนอข้อมูลในรูปแบบกราฟและแผนภูมิได้

ทักษะการทำงาน

1. สามารถปฏิบัติงานเป็นกลุ่มได้
2. มีความอดทนในการปฏิบัติงานจนสำเร็จ
3. มีความเสียสละ
4. มีความภาคภูมิใจในผลงานตนเอง
5. สามารถบำรุงรักษาอุปกรณ์จากการปฏิบัติงานได้

3. บริบทของโรงเรียน

โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนบ้านห้วยฆ้อง สังกัดกองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดนที่ 22 กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน สำนักงานตำรวจแห่งชาติ เป็นโรงเรียนขนาดเล็ก ตั้งอยู่ที่บ้าน

ห้วยฆ้อง หมู่ที่ 5 ตำบลปากอ อำเภอนามน จังหวัดอำนาจเจริญ พิกัด VC 955690 ห่างจากที่ว่าการอำเภอนามน 28 กิโลเมตร จัดการศึกษาระดับอนุบาลถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีนักเรียนทั้งหมด 205 คน เป็นชาย 110 คน หญิง 95 คน มีครู 16 คน โดยเป็นครู ตชด.ชาย 11 คน ครู ตชด.หญิง 5 คน

สภาพชุมชนของโรงเรียนเป็นสังคมชนบท ประชาชนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม ทำไร่ ทำนา ทำสวน เป็นอาชีพหลัก นับถือศาสนาพุทธ โดยโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนบ้านห้วยฆ้องมีหมู่บ้านในเขตพื้นที่บริการ 3 หมู่บ้าน คือ หมู่บ้านห้วยฆ้อง หมู่บ้านทองศิลา และหมู่บ้านห้วยกระแสน โดยมีสถานีนอนมาลัยที่บ้านห้วยฆ้อง 1 แห่ง

4. วัตถุประสงค์ของนวัตกรรม

- 4.1 เพื่อช่วยให้ครูสามารถจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการโครงการพระราชดำริฯ เพื่อพัฒนาทักษะภาษาไทย ทักษะคณิตศาสตร์ และทักษะการทำงานของนักเรียน
- 4.2 เพื่อช่วยให้ครูพัฒนานักเรียนด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
- 4.3 เพื่อช่วยให้ผู้บริหารสนับสนุนส่งเสริมครูในการพัฒนา/ปฏิรูปการเรียนรู้ของนักเรียน
- 4.4 เพื่อช่วยให้ผู้มีส่วนร่วมพัฒนาจากภายนอกโรงเรียน สามารถสนับสนุนเสริมสมรรถภาพครูและผู้บริหารโรงเรียน ในการปฏิรูปการเรียนรู้ทั้งโรงเรียน

5. ยุทธศาสตร์การปฏิรูปทั้งโรงเรียน

5.1 ยุทธศาสตร์ของครู

5.1.1 ครูรู้จักสภาพของผู้เรียนเป็นรายบุคคล และทราบถึงสภาพปัญหาตามสภาพจริงของผู้เรียน

5.1.2 ครูใช้กระบวนการ PDCA ในการทำงาน

5.1.3 ครูใช้แผนการเรียนรู้แบบบูรณาการโครงการพระราชดำริ เพื่อพัฒนาทักษะภาษาไทย ทักษะคณิตศาสตร์ และทักษะการทำงาน ใน 3 รูปแบบ

- 1) จัดหน่วยการเรียนรู้แบบบูรณาการโดยเน้นโครงการพระราชดำริ
- 2) บูรณาการสอดแทรกรายวิชา
- 3) เชื่อมโยงสาระการเรียนรู้กับโครงการพระราชดำริ

5.1.4 ครูได้นำผู้ปกครอง และชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอน

5.2 ยุทธศาสตร์ของผู้บริหารโรงเรียน/ ฝ่ายวิชาการ

การบูรณาการโครงการพระราชดำริ กับวิชาภาษาไทย คณิตศาสตร์ และทักษะการทำงาน
ของนักเรียน

1. ดำเนินการบริหารจัดการเพื่อส่งเสริมสนับสนุนครู

- 1.1 การจัดปัจจัยเกื้อหนุน
- 1.2 การนิเทศภายใน
- 1.3 การประเมินผลการเรียนรู้
- 1.4 การนำชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม

2. การดำเนินการด้านยุทธศาสตร์ 9 ประการ

- 2.1 สร้างความตระหนักร่วมกันระหว่างครูในโรงเรียน
- 2.2 สร้างความเข้าใจแก่ครูในการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการ โครงการ

พระราชดำริ

- 2.3 เปิดโอกาสให้ครูสมัครใจเข้าร่วมโครงการ
- 2.4 พัฒนาความรู้และศักยภาพของครูผู้ร่วมโครงการ จัดแหล่งการเรียนรู้ให้กับครู
- 2.5 เข้าร่วมวางแผนและดำเนินการตามแผนวิจัยที่วางไว้
- 2.6 แลกเปลี่ยนเรียนรู้ขณะดำเนินการระหว่างครูผู้เข้าร่วมโครงการ
- 2.7 นำเสนอผลงาน ประเมิน และชื่นชมผลงานด้วยความเป็นกัลยาณมิตร
- 2.8 เชื่อมโยงกิจกรรมและแผนงานวิจัยกับงานประกันคุณภาพของโรงเรียน
- 2.9 ขยายกลุ่มผู้เข้าร่วมโครงการ ไปยังครูเพื่อปฏิรูปการเรียนรู้ทั้งโรงเรียน

5.3 ยุทธศาสตร์ของนักวิจัยภายนอก

1. เก็บข้อมูลครูในด้านระดับประสบการณ์ในการวิจัย และประมวลปัญหาที่เกิดขึ้น
ปรับปรุงวิธีการแก้ไข

2. ร่วมกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ นิเทศต่อยอดประสบการณ์ให้ครูและผู้บริหาร
3. จัดหาเอกสาร สื่อเสริมความรู้ตามที่ครูต้องการ

6. กระบวนการดำเนินงานการปฏิรูปการเรียนรู้ทั้งโรงเรียน

โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนบ้านห้วยฆ้อง มีกระบวนการดำเนินงานจัดกระบวนการเรียนรู้
การบูรณาการการเรียนการสอนกับโครงการพระราชดำริเพื่อพัฒนาพัฒนาทักษะภาษาไทย ทักษะ
คณิตศาสตร์ และทักษะการทำงานของนักเรียน 8 ขั้นตอนดังนี้

- 6.1 ขั้นการริเริ่มและการเตรียมการดำเนินงานวิจัยและพัฒนาเพื่อปฏิรูปการเรียนรู้ทั้งโรงเรียน

เป็นการสร้างความตระหนักในการกำหนดประเด็นวิจัยของโรงเรียน และกำหนดกลยุทธ์หลัก โดยการจัดประชุมเพื่อจัดทำโครงการ ศึกษาสภาพปัญหาของผู้เรียน และวางแผนการวิจัย

6.2 ขั้นพัฒนาบุคลากร

6.2.1 ด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกระบวนการเรียนรู้ การจัดการเรียนรู้ และการวิจัย

- ด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับประเด็นการเรียนรู้ ที่โรงเรียนกำหนดให้เป็นเป้าหมายของการปฏิรูปการเรียนรู้

- ด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับวิธีการ/แนวทาง นวัตกรรมที่นำมาใช้ในการปฏิรูปการเรียนรู้ที่โรงเรียนกำหนด

- ด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการวิจัยต่างๆ ได้แก่ การวิจัยเชิงวิชาการ การวิจัยและพัฒนา และการวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียน

6.2.2 ด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการบริหารจัดการด้านวิชาการ

- สร้างความเข้าใจเกี่ยวกับการบริหารงานอย่างมีส่วนร่วม

- สร้างความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดปัจจัยเกื้อหนุนในการปฏิรูปการเรียนรู้ทั้ง

โรงเรียน

- สร้างความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดระบบนิเทศภายใน

- สร้างความเข้าใจเกี่ยวกับการเข้ามามีส่วนร่วมของชุมชน

- สร้างความเข้าใจเกี่ยวกับการประกันคุณภาพ และการประเมิน

6.3 ขั้นการวางยุทธศาสตร์ในการดำเนินงาน จัดทำแผนการปฏิบัติการวิจัยและพัฒนาบุคลากรทุกฝ่ายในช่วงเวลา 2 ปี อันได้แก่

6.3.1 แผนการปฏิบัติการวิจัยและพัฒนาของครู

6.3.2 แผนการปฏิบัติการวิจัยและพัฒนาของผู้บริหาร

6.3.3 แผนการปฏิบัติการวิจัยและพัฒนาของนักวิชาการภายนอก

6.4 ขั้นการพัฒนาตัวบ่งชี้ วิธีการจัดการเรียนรู้ และผลการเรียนรู้ที่เป็นจุดเน้นของโรงเรียน

เลือกตัวบ่งชี้ตัวแปรต้นและตัวแปรตามของการวิจัย รวมถึงตัวบ่งชี้ความสำเร็จของโครงการวิจัยในการพัฒนาตัวบ่งชี้ วิธีการจัดการเรียนรู้ ผลการเรียนรู้ที่เป็นจุดเน้น เพื่อเป็นกรอบในการวิจัยและปฏิบัติงาน

6.5 ขั้นการจัดทำเครื่องมือ

6.5.1 การพัฒนาเครื่องมือวิจัยของครู

6.5.2 การพัฒนาเครื่องมือวิจัยของผู้บริหาร

6.5.3 การพัฒนาเครื่องมือวิจัยของนักวิจัยภายนอก

6.6 ขั้นการปฏิบัติการวิจัยและพัฒนาการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน

โรงเรียนได้ดำเนินการวิจัยและพัฒนา และวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียน เพื่อนำผลการวิจัยมาใช้ในการปรับเปลี่ยนกระบวนการ และแนวทางในการจัดการเรียนรู้

6.7 ขั้นเผยแพร่ผลงานและขยายผล

6.8 ขั้นการประเมินผลโครงการ

7. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

7.1 การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนในการวัดตัวแปรตามทักษะภาษาไทย ทักษะคณิตศาสตร์ และทักษะการทำงานของนักเรียน

การวัดผลประเมินผลครูสามารถวัดและประเมินตามศักยภาพที่แท้จริงเริ่มจาก ใช้การสังเกต ซักถาม คู่มือปฏิบัติงาน คู่มือความร่วมมือการทำกิจกรรม คู่มือฝึกหัดชิ้นงาน สังเกตการปรับตัว การยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่น การนำเสนอผลงานและการทดสอบ โดยใช้แบบทดสอบ แบบสังเกต พฤติกรรมนักเรียน

7.2 การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของครู

7.2.1 ใช้แบบสอบถามความคิดเห็นต่อการวิจัย และแบบสัมภาษณ์ครู เพื่อประเมินครูมีทัศนคติที่ดีต่อการวิจัย และมุ่งมั่นดำเนินการวิจัยจนสำเร็จ และมีผลงาน

7.2.2 ใช้แบบประเมินผลงานการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนและแบบสัมภาษณ์ครู เพื่อประเมินการดำเนินการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน

8. นวัตกรรมผลการปฏิบัติการเรียนรู้ทั้งโรงเรียน

8.1 นวัตกรรมของครู

การบูรณาการการเรียนการสอนกับโครงการพระราชดำริเพื่อพัฒนาพัฒนาทักษะภาษาไทย ทักษะคณิตศาสตร์ และทักษะการทำงาน ครูแสดงบทบาทตามกระบวนการสอน และนักเรียนมีบทบาทในกระบวนการเรียนรู้ ดังรายละเอียดปรากฏในผังตัวบ่งชี้ ต่อไปนี้

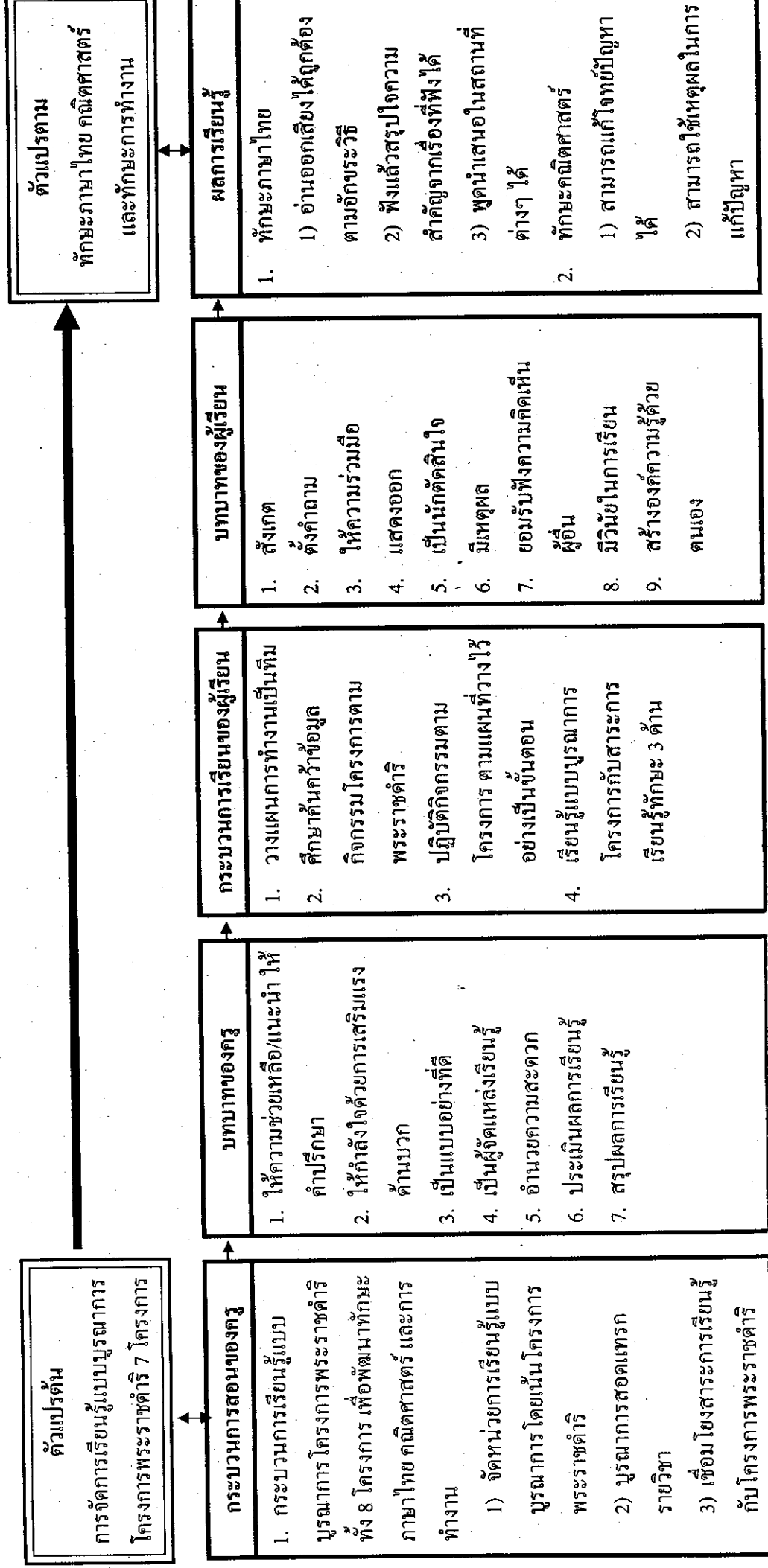
โครงการวิจัยและพัฒนาเพื่อปรับปรุงการเรียนรู้ทั้งโรงเรียน (โครงการ วพร.)

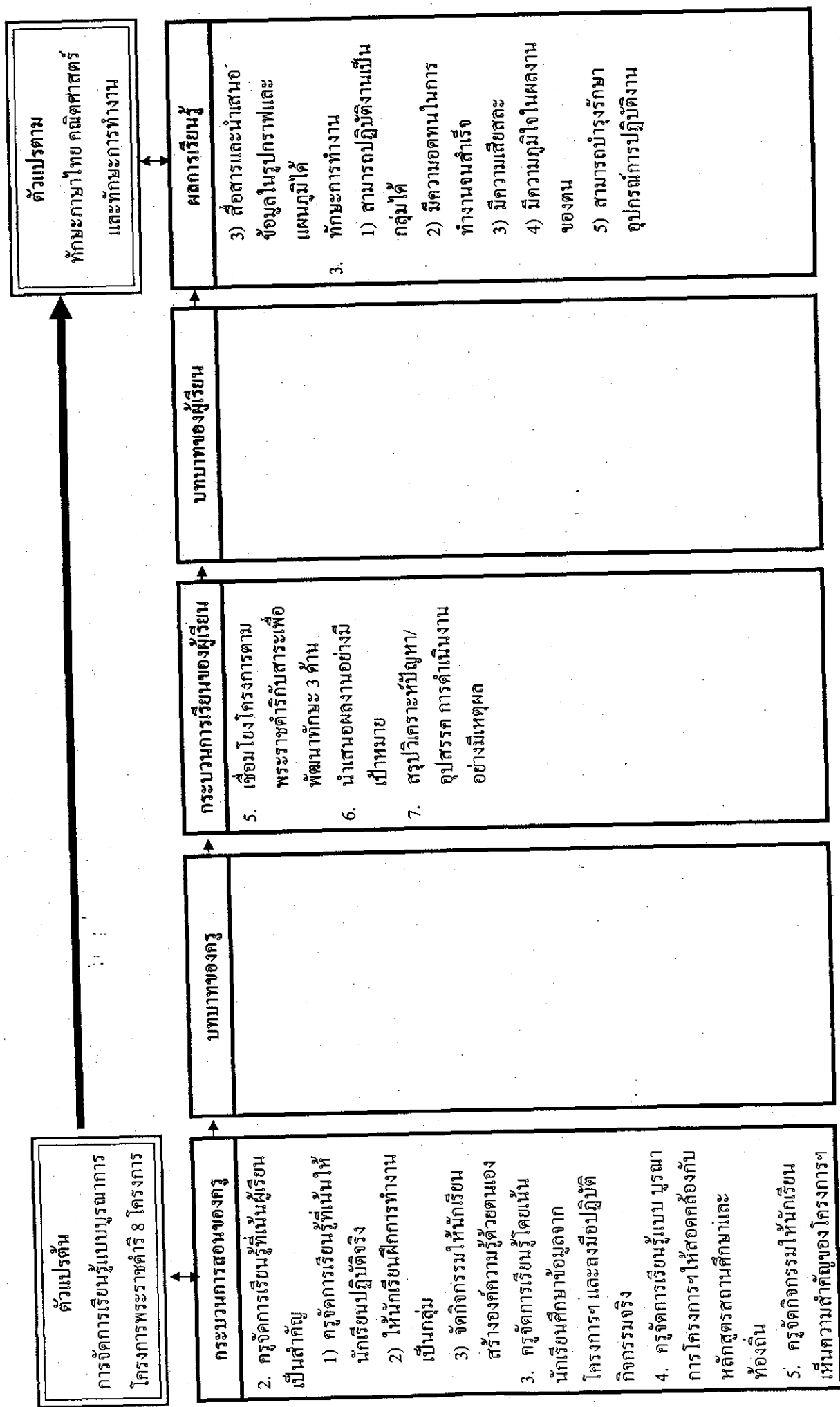
รหัสโรงเรียน 092

โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนบ้านห้วยซ้อง จังหวัดอำนาจเจริญ

รหัสโครงการ RDL15/NE

ตัวบ่งชี้ การจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ โครงการพระราชดำริ เพื่อพัฒนาทักษะภาษาไทย คณิตศาสตร์ และการปฏิบัติงาน

- ครูได้แนวทางการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการที่มีประสิทธิภาพ

1) ขั้นตอนการเตรียมการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ

- 1.1) วิเคราะห์หลักสูตร
- 1.2) ออกแบบหน่วยการเรียนรู้
- 1.3) วิเคราะห์ความเชื่อมโยงระหว่างสาระ จุดประสงค์การเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนรู้ และเตรียมสื่อการเรียนรู้
- 1.4) พิจารณาเลือกและเตรียมสื่อ/เทคนิคการสอน/กิจกรรมเสริมพลังคิด และเครื่องมือ
- 1.5) การทำแผนการเรียนรู้ที่เชื่อมโยงกับแผนการเรียนรู้อื่นๆในหน่วยการเรียนรู้

2) ขั้นตอนจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ

- 2.1) สร้างความสนใจและเอาใจใส่นักเรียน
- 2.2) สร้างพลังความคิดให้กับนักเรียน
- 2.3) ส่งเสริมนักเรียนร่วมกิจกรรม
- 2.4) จัดสภาพห้องเรียนและบรรยากาศที่จูงใจให้นักเรียนสนใจเรียนรู้
- 2.5) ใช้เทคนิคและวิธีสอนให้สนุกในการเรียนรู้
- 2.6) ปลุกฝังคุณธรรม จริยธรรม
- 2.7) ครูประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดี
- 2.8) ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการพัฒนาผู้เรียน
- 2.9) ประเมินผลการเรียนรู้ด้วยวิธีการที่หลากหลาย

8.2 นวัตกรรม/ การสนับสนุนส่งเสริมของผู้บริหาร

8.2.1 แนวทางการบริหารเพื่อสนับสนุนส่งเสริมให้ครูทำวิจัย อันได้แก่

- 1) การจัดปัจจัยเกื้อหนุน
- 2) การนิเทศภายใน
- 3) การประเมินผลการเรียนรู้
- 4) การนำชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม

8.3 นวัตกรรม/ การสนับสนุนส่งเสริมของผู้มีส่วนร่วมพัฒนาจากภายนอก

- การนิเทศแบบต่อยอดประสานการณ

9. ผลการใช้นวัตกรรม

จากการดำเนินการวิจัยและพัฒนานวัตกรรม เกิดผลดังต่อไปนี้

9.1 ผลการเรียนรู้

9.1.1 ด้านผู้เรียน

1) ผลการเรียนรู้

1.1) ทักษะภาษาไทย นักเรียนสามารถ

- อ่านออกเสียงได้ถูกต้องตามอักขรวิธี
- สรุปใจความจากการฟังได้
- กล้าแสดงออก และสามารถพูดนำเสนอในที่ต่างๆได้

1.2) ทักษะคณิตศาสตร์ นักเรียนสามารถ

- แก้โจทย์ปัญหาได้
- ใช้เหตุผลในการแก้ปัญหาได้
- สื่อสารและนำเสนอข้อมูลในรูปกราฟและแผนภูมิได้

1.3) ทักษะการทำงาน นักเรียนสามารถ

- ปฏิบัติงานเป็นกลุ่มได้
- อดทนทำงานจนสำเร็จ
- เอื้อเฟื้อและเสียสละ
- ภูมิใจในผลงานของตน
- บำรุงรักษาอุปกรณ์ในการทำงานได้

2) นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์สูงขึ้น

9.1.2 ด้านครู

- 1) ครูสามารถวางแผนก่อนการดำเนินงานได้ชัดเจน
 - 2) ครูมีความรู้ความเข้าใจหลักสูตรสถานศึกษา
 - 3) ครูมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องการทำวิจัย และสามารถทำวิจัยได้
 - 4) ครูสามารถเขียนแผนการจัดการเรียนรู้
 - 5) ครูสามารถสอนแบบบูรณาการโครงการพระราชดำริได้
 - 6) ครูทำงานร่วมกันอย่างเป็นระบบ มีการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เกิดความรัก
- สามัคคีในหมู่คณะ
- 7) ครูสามารถให้คำช่วยเหลือและให้คำแนะนำปรึกษาแก่นักเรียน
 - 8) ครูให้กำลังใจด้วยการเสริมแรงทางบวก

- 9) ครูสามารถจัดแหล่งเรียนรู้ได้
- 10) ครูเป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักเรียน
- 11) ครูสามารถประเมินผลการเรียนรู้ และการสอนของตนเองได้ โดยใช้วิธีการที่

หลากหลาย

- 12) ครูสามารถพัฒนาตนเองได้ด้วยวิธีการต่างๆ
- 13) ครูสามารถพัฒนาเครือข่ายครู

9.1.3 ด้านผู้บริหาร/ฝ่ายวิชาการ

ที่เหมาะสม

1. การเตรียมการ การออกแบบกิจกรรมเสริม และแนวทางในการจัดกิจกรรมเสริม
2. หลักการ/แนวทางในการจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้
3. หลักการ/แนวทางในการทำงานร่วมกัน

ตัดสินใจและสั่งการ

- 3.1 ลดบทบาทสั่งการของผู้บริหาร ให้บุคลากรทั้งหมดของโรงเรียนร่วม
- 3.2 ดำเนินการร่วมกันตั้งแต่ การวางแผน การปฏิบัติ การประเมิน การปรับปรุง

9.2 ผลผลิต

9.2.1 ครู

- (1) ครูมีแผนการจัดการเรียนรู้ตามจุดเน้นของโรงเรียน
- (2) ครูมีรายงานวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน
- (3) ครูมีผลงานทางวิชาการในรูปเอกสาร สื่อการเรียนการสอน
- (4) ครูได้แนวทางการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ

9.2.2 ผู้บริหาร/ฝ่ายวิชาการ

- หลักการนิเทศภายใน

9.2.3 นักวิจัยภายนอก

- (1) หลักการการนิเทศแบบต่อ ยอด ประสิทธิภาพ
- (2) กระบวนการการนิเทศแบบต่อ ยอด ประสิทธิภาพ

9.3 ผลกระทบ

- 1) ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของนักเรียนมากขึ้น

2) ครูผู้สอนได้รับโล่พระราชพระทาน ครูตำรวจตระเวนชายแดนดีเด่นของ
กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน และเจ้าพระราชทาน ครูผู้มีผลงานดีเด่นสาขาสังคมศึกษา ของ
มูลนิธิ สمان – คุณหญิงเบญจา แสงมะลิ

10. ข้อเสนอแนะในการนำนวัตกรรมไปใช้

- ไม่มี -

.....

คณะผู้วิจัยและผู้จัดทำสรุปรายงานการวิจัย

1. คณะผู้ดำเนินงานโครงการวิจัยย่อย RDL 15/NE

โรงเรียนในโครงการ : 1. โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนบ้านป่าก่อ จ.อำนาจเจริญ
2. โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนบ้านห้วยม่วง จ.อำนาจเจริญ

หัวหน้าโครงการ : ดร.เสนอ ภิรมจิตรผ่อง มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี จ.อุบลราชธานี

นักวิจัยภายนอก : ดร.เสนอ ภิรมจิตรผ่อง มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี จ.อุบลราชธานี

นักวิจัยร่วม : ผศ.ดร.พิมพันธ์ เคะคุปต์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กรุงเทพฯ

2. ผู้จัดทำสรุปรายงานการวิจัย

ผศ.ดร.พิมพันธ์ เคะคุปต์